

2022. MÁRCIUS

Tartalom

Elsődleges cél az élelmiszer-ellátás biztosítása	2
Újból pályázható az állattartó telepek fejlesztésének támogatása.....	2
Felrobbantak az élelmiszerárak, a háború miatt még rosszabb lesz a helyzet	3
Meg kell védeni a hazai élelmiszer- és takarmányellátás biztonságát	4
Nyilvános a magyar Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv	4
Duplájára nőtt a vízdíj. Ezt már lehetetlen kigazdálkodni?	5
Aggasztó számok: 2007-ben volt utoljára ilyen magas az infláció Magyarországon	6
Mi történik most a KAP Stratégiai Tervvel?.....	6
Az agrár-és élelmiszeripar a legnagyobb perspektívával rendelkező ágazat	7
A spanyol kamionosok tüntetése akadályozza az élelmiszer-ellátási láncok működését	8
Az orosz-ukrán háború miatt a tejárak is az egekbe szöknek	9
Közösen ad választ a piac kihívásaira a Tej Terméktanács és a Takarékcsoport.....	9
Tej és tejtermékek: egy év alatt két számjegyű az áremelkedés	10
Magyarország közel 6,4 milliárd forint összegben részesül az összesen 500 millió eurós uniós válságsomagból	12
Frissfől, baromfírudacska, növényi „tejek” és más imitátum élelmiszerek a VII. Nébih Kerekasztalon.....	13
Az Orbán-kormány meghirdette a gabonaexport tilalmát, de azért szinte minden szállítmány szabadon mehet	13
Szereti a rögös túrót? Nemzetközi karrier előtt a magyar különlegesség	15
Meghaladta a húszmilliárdot a növényi alapú termékek piaca	15
Durván megugorhat az infláció májustól, akár duplájára is drágulhat az étolaj	16
Népszerűsítik a Rögös túrót	17
Nem tej, de tejnek látszik? - Megtámadták a hatóságnál a Danone új növényi italát.....	18
Drága szuperélelmiszer hódít a boltokban: rengetegen veszik a hagyományos helyett	19
A tej az tej	21
Negyedével is drágulhatnak az élelmiszerek egy-két hónap alatt.....	21

Elsődleges cél az élelmiszer-ellátás biztosítása

2022. március 4.

A Közös Agrárpolitika stratégiai terveinek megfelelő jövőképet kell mutatniuk a gazdák számára - jelentette ki Nagy István tárcavezető a magyar V4 elnökség második agrárminiszteri ülésén, pénteken, Visegrádon.

A miniszter arra hívta fel a figyelmet, hogy a gazdáknak a megfelelő gazdasági döntések meghozatalához már nyáron ismerniük kell a Közös Agrárpolitika (KAP) stratégiai tervének bizonyos elemeit, ezért kiemelten fontos, hogy a tervek időben, legkésőbb a nyár közepére elfogadásra kerüljenek. Nagy István kiemelte, a közvetlen támogatások igazságosabb elosztása kapcsán Magyarország teljesíteni fogja a jogszabályban foglalt 10%-os követelményt, amivel a jelenlegi időszakhoz képest közel megháromszorozzuk a kis és közepes gazdaságok kiemelt támogatására fordított összeget.

Kifejtette, meg kell találni a megfelelő egyensúlyt a klímavédelmi és a versenyképességi szempontok között is. Fontos eredmény, hogy a 8 ország átlagosan az uniós vidékfejlesztési források összesen több mint 45%-át fordítja majd környezet- és klímavédelmi intézkedésekre, ami jelentősen meghaladja a jogszabályban előírt 35%-os minimumot. Hangsúlyozta, a „Termőföldtől az asztalig” stratégiában foglalt célértékekhez történő hozzájárulás kérdésében konszenzus volt a tekintetben, hogy figyelni kell az eltérő kiindulópontokra és a tagállami sajátosságokra. A növényvédő szerek használatának és kockázatának csökkentése terén a találkozó résztvevői egyetértettek abban, hogy a 2015-2017 közötti évek átlaga megfelelő kiindulási pont lehet. Emellett konszenzus volt abban is, hogy az eddig megtett csökkentési erőfeszítések mellett a hektárra vetített forgalmazott növényvédő szer mennyiségére is tekintettel kell lenni. Ez utóbbi országainkban átlagosan 1,35 kg/hektár, ami a 2,1 kg-os uniós átlag alatt van – emlékeztetett Nagy István

A tárcavezető elmondta, az ökológiai gazdálkodásba vont területek nagyságára vonatkozó 25%-os célérték kapcsán közös állásponton voltak abban, hogy országainkban növelni kell ezen területek arányát. Azonban a célértékhez történő hozzájárulás vizsgálatokor figyelembe kell venni az eltérő gazdálkodási és üzem-struktúrát, a tagállami sajátosságokat, valamint azt, hogy jelenleg mekkora az ökológiai gazdálkodásba vont területek nagysága – sorolta a miniszter. Zárásként kiemelte, hogy az ukrajnai válsághelyzet komolyan veszélyezteti az élelmezésbiztonságot, ezért felül kell vizsgálni a Zöld Megállapodásban előírt célértékeket.

Forrás: www.kormany.hu

Újból pályázható az állattartó telepek fejlesztésének támogatása

2022. március 4.

Újból pályázható február 28. óta az állattartó telepek fejlesztését támogató felhívás, amelynek keretében az állattartóknak ismét lehetőségük lesz nagyobb léptékű beruházásaik megvalósítására - mondta az agrárminiszter pénteken Dunaharasztiiban.

Nagy István a dunaharaszti Ficsor Tehénészetben az Európai Bizottság mezőgazdaságért felelős biztosával, Janusz Wojciechowskival a családi gazdálkodók helyzetéről tartott közös sajtótájékoztatón arról beszélt, hogy az elmúlt évek támogatásai lehetővé tették, hogy az ágazat behozza több évtizedes lemaradását. Az állattartás abba a szakaszba lépett, amikor megnyílik a lehetőség a versenyképesség fokozására, a nagyobb szerepvállalásra a hazai és a nemzetközi piacon - emelte ki.

A miniszter hozzátette: a kormány azért látta szükségét a pályázat újraindításának, mert az eredetileg 2020 őszén megjelent 360 milliárd forint keretösszegű felhívásra közel 473 milliárd

forintnyi igény érkezett. "Az állandóan változó fogyasztói igények és a piacon való érvényesülés proaktív hozzáállást vár az élelmiszeripari vállalatoktól" - fogalmazott a miniszter. Az agrárminiszter elmondta, hogy a támogatás összegére vonatkozó feltételek változatlanok, a vissza nem térítendő támogatás minimális összege célterületenként eltérően 5 és 100 millió forint között változik és maximum 2 milliárd forint lehet. Hozzátette, hogy a támogatást baromfitartók, sertéstartók, szarvasmarhatartók, juhtartók, kecsketartók, lóartók, nyúltartók, méhészek és egyéb gazdasági haszonállattal foglalkozó állattartók vehetik igénybe, főszabályként 50 százalékos támogatásintenzitás mellett új állattartó telepek létrehozására, vagy a meglévő telepek korszerűsítésére.

Janusz Wojciechowski, az Európai Bizottság mezőgazdaságért felelős biztosa szerint fontos kérdés, hogy a közös agrárpolitikában mit tudnak ajánlani és javasolni az olyan gazdáknak, mint Ficsor Árpád. Vannak olyan pontok az agrárpolitikában, mint az állatjólét, a génállomány megőrzése, vagy akár a karbongazdálkodás, amelyek támogatást és segítséget nyújtanak a gazdálkodóknak - mondta. Nagyon jó, hogy vannak olyan gazdák, akik miatt biztonságban érezhetjük a minőségi élelmiszerellátást - fűzte hozzá az uniós biztos.

Forrás: www.kormany.hu

Felrobbantak az élelmiszerárak, a háború miatt még rosszabb lesz a helyzet

2022. március 5.

Az élelmiszerárak februárban éves bázison 20 százalékos emelkedéssel rekordmagasságot értek el világszerte, elsősorban a növényi olajok és a tejtermékek drágulása miatt, az ENSZ élelmiszerügyi szervezete, a FAO élelmiszerár-indexe alapján.

Az Élelmiszer- és Mezőgazdasági Szervezet (FAO) élelmiszerár-indexe, amely a világszerte leginkább forgalmazott élelmiszer árucikkeket követi nyomon, a februárban átlagosan 140,7 pontot ért el, szemben a januári 135,4 ponttal. A februári index 20,7 százalékkal haladja meg az egy évvel korábbit.

A februári jelentés adatait nagyrészt az ukrajnai orosz invázió előtt állították össze. A fekete-tengeri térségben tapasztalható feszültségek miatti aggodalmak már a háború kirobbanása előtt is terhelték a mezőgazdasági piacokat.

Az elemzők arra figyelmeztetnek, hogy egy elhúzódó konfliktus jelentős hatással lehet a gabonaexportra.

A FAO adatai szerint a növényi olajok indexe februárban 8,5 százalékkal emelkedett újabb rekordra, amit a pálma-, szója- és napraforgóolaj árának emelkedése idézett elő. Ukrajna és Oroszország adja a napraforgóolaj globális exportjának mintegy 80 százalékát. A gabonaár-index 3,0 százalékkal emelkedett a hónap folyamán, a kukorica ára 5,1 százalékkal, a búza ára pedig 2,1 százalékkal nőtt, nagyrészt a fekete-tengeri kikötőkből érkező globális ellátási áramlásokkal kapcsolatos piaci aggodalmak miatt.

A FAO tejárindexe 6,4 százalékkal nőtt, ami a hatodik egymást követő havi emelkedés. A húсарak 1,1 százalékkal emelkedtek februárban. Kizárólag a cukorindex csökkent, 1,9 százalékkal az előző havihoz képest, részben a fő exportőrök, India és Thaiföld kedvező termés kilátásainak köszönhetően.

A magasabb élelmiszerárak nagyban hozzájárultak a koronavírus okozta válságból kilábaló gazdaságokban az általános inflációs hullámához, és a FAO figyelmeztetése szerint a magasabb élelmiszerköltségek az importra szoruló országokban már a szegényebb rétegek egzisztenciáját fenyegetik.

Upali Galketi Aratchilage, a FAO közgazdásza szerint a termésviszonyokkal és az exportlehetőségekkel kapcsolatos aggodalmak csak részben magyarázzák a globális élelmiszerárak emelkedését.

"Az élelmiszerár-infláció sokkal inkább az élelmiszer-termelésen kívül eső tényezőkön múlik, különösen az energia-, műtrágya- és takarmányágazatban tapasztalható áremelkedéstől" - mondta. "Ezek a tényezők általában az élelmiszer-termelők haszonkulcsát szorítják le, ami visszatartja őket a beruházásoktól és a termelés bővítésétől."

A FAO első 2022-es gabonatermésre vonatkozó becslése szerint a világ búzatermelése 790 millió tonnára emelkedik a 2021-es 775,4 millió tonnáról, részben a magas termés hozamokhoz fűzött reményeknek, valamint a Kanadában, az Egyesült Államokban és Ázsiában megnövelt vetésterületnek köszönhetően. Az ENSZ-ügynökség azonban figyelmeztetett, hogy prognózisa még nem veszi figyelembe az Oroszország és Ukrajna közötti konfliktus lehetséges hatásait.

Forrás: www.portfolio.hu

Meg kell védeni a hazai élelmiszer- és takarmányellátás biztonságát

2022. március 6.

Az ukrajnai háború rendkívüli helyzetet teremtett az európai és a magyar élelmiszergazdaságban, hiszen Ukrajna az Európai Unió negyedik legnagyobb élelmiszer-beszállítója. Ezért a magyar kormány felelős döntést hozott a hazai ellátás biztonságának fenntartása érdekében – jelentette ki Nagy István agrárminiszter.

A tárcavezető hangsúlyozta: a gabonapiaci árak és a takarmányárak radikálisan megemelkedtek a piacról kieső ukrán termények miatt, emellett a hiánytól való félelem következtében jelentős mértékben nő az igény a magyar mezőgazdasági termények külföldi felvásárlása iránt is. Meg kell védeni a magyar gazdákat és a magyar családokat a gazdasági, ellátásbeli problémáktól - ez a kormány fő feladata. Ezért - különös tekintettel a hazai állattartókra, az állattartó takarmánnyal való ellátására és a hústermelésre – a kormány döntése értelmében 2022. május 15-ig minden, Magyarország területéről külföldre kivinni kívánt búzát, rozst, árpát, zabot, kukoricát, szójababot és napraforgót a kivitelt tervező személynek vagy vállalkozásnak előzetesen be kell jelentenie a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnál.

Nagy István tájékoztatása szerint amennyiben a bejelentett mezőgazdasági termény kivitele veszélyeztetné vagy kockáztatná a hazai ellátás biztonságát, abban az esetben arra nézve az állam élhet elővásárlási vagy vételi jogával, e jogainak gyakorlási szándékáról pedig harminc napon belül nyilatkozik a bejelentő felé. A bejelentési kötelezettség nem vonatkozik a Magyarország területéről tranzitszállításként történő kivitelre és a humanitárius segélyekre. A bejelentési folyamat részleteiről, a bejelentés tartalmi elemeiről a NÉBIH honlapján lehet tájékozódni.

A Magyar Közlöny 2022. évi 42. számában megjelent rendelet célja az, hogy a hazai takarmányozás és élelmiszerellátás biztonságához szükséges mértékben maradjanak a mezőgazdasági termények a hazai piacon, a külföldre történő értékesítés, illetve kivitel semmilyen mértékben ne veszélyeztesse vagy kockáztassa a hazai állattartók és a fogyasztók ellátását – fogalmazott a miniszter.

Forrás: www.kormany.hu

Nyilvános a magyar Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

2022. március 8.

Magyarország az első között nyújtotta be az Európai Bizottsághoz a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervét. A következő hónapokban kétoldalú tárgyalások zajlanak a dokumentum

végleges tartalmáról. A hivatalos bizottsági jóváhagyást kihirdető uniós határozat 2022 második félévében jelenhet meg - adott tájékoztatást az Agrárminisztérium mezőgazdasáért és vidékfejlesztésért felelős államtitkára.

Feldman Zsolt elmondta: az Agrárminisztérium 2022. december 30-án nyújtotta be az Európai Bizottsághoz a magyar KAP Stratégiai Tervet. A Stratégiai Terv tartalmát összetett szempontrendszer alapján - amelyben kifejezetten hangsúlyos az Európai Zöld Megállapodás és a környezeti célkitűzésekhez való hozzájárulás kérdése - az Európai Bizottság értékeli és hagyja jóvá.

A dokumentumot szakmai szervezetek és műhelyek, civil szervezetek bevonásával, a magyar érdekek mentén alkotta meg a szaktárca, két és fél éves előkészítést követően. Úgy állították össze, hogy annak segítségével a magyar vidék és agrárium kihasználhassa gazdasági lehetőségeit, a magyarok biztonságos élelmiszerellátása mellett magasabb szintű életszínvonalat, megélhetést, anyagi- és létbiztonságot teremtsen a mezőgazdaságban, az élelmiszer-előállításban és a kapcsolódó gazdasági ágazatokban dolgozóknak.

Az államtitkár elmondása szerint az Európai Bizottsággal lefolytatandó kétoldalú tárgyalások minden bizonnyal számos kérdést felvetnek, illetve kisebb-nagyobb tartalmi változtatásokra is szükség lehet a konszenzushoz. Ezzel együtt arra biztatjuk a gazdatársadalmat és a munkájukat segítő szakmai szervezeteket, tanácsadókat, hogy a benyújtott Stratégiai Terv alapján tekintsék át saját üzeik tevékenységét, fejlesztési elképzeléseit. Az elkövetkező hónapokban - többek között a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és tagszervezetei közreműködésével - széles körű tájékoztatást nyújtunk majd az új KAP 2023-as előkészítéseként - fogalmazott Feldman Zsolt.

A felkészülés legalább két szakaszban történhet - jelezte az államtitkár: most, az idei első félévben a benyújtott Stratégiai Terv alapján, majd a második félévben a jóváhagyott szöveg szerinti esetleges módosításokkal. A 2023. évi éles induláshoz szükséges nemzeti jogszabályok előkészítése, valamint a végrehajtásban közreműködő intézmények felkészítése megkezdődött, ütemesen haladnak és 2022. év végéig lezárulnak.

Magyarország benyújtott KAP Stratégiai Tervének tartalma [az alábbi hivatkozásra kattintva](#) érhető el.

Forrás: www.kormany.hu

Duplájára nőtt a vízdíj. Ezt már lehetetlen kigazdálkodni?

2022. március 8.

Bajban az öntözéses növénytermesztés és a tejhasznú tehéntartás Németországban.

Egy bajor gazdának jelenleg évente a települési hálózathoz kivett vízáért mintegy 10.000 eurót kell fizetnie, ami az eddig fizetett árak közel a kétszerese – olvashatjuk az agrarheute.com portálon. A német települések vízellátását biztosító vállalatok a 2019. évi 1,50 euró körüli ár helyett ma már 2,90-3,00 eurót számítanak fel egy köbméter vízért.

A vízhasználat egy mezőgazdasági üzem működésének alapvető kelléke, azon spórolni – különösen az öntözéses növénytermesztés és a tejhasznú tehéntartás esetében nem lehetséges, mivel egy fejőstehénnek naponta legalább 80-120 liter ivóvizet kell biztosítani, és emellett a berendezéseket naponta kétszer öblíteni. A vízhasználat költségeinek megduplázódása viszont a leghatékonyabban gazdálkodó termelőket is veszteségbe taszítja.

Fentiek alapján, főleg a tejhasznú szarvasmarha tartásra és közműhálózathoz való vízhasznosításra berendezkedett német gazdák kénytelenek más vízforrás után nézni, vagy szakosodási irányt változtatni. A tejtermelők egyik bajorországi érdekképviselőnek számításai szerint ugyanis, a megemelt vízdíjak mellett a nyers tej árát literenként 1,07 euróra

kellene felemelni, amit a vásárlók (és főleg a végfelhasználók) semmiképpen sem tudnának megfizetni.

Forrás: www.agroinform.hu

Aggasztó számok: 2007-ben volt utoljára ilyen magas az infláció Magyarországon

2022. március 9.

2022. februárban a fogyasztói árak átlagosan 8,3%-kal meghaladták az egy évvel korábbit. Utoljára 2007. augusztusban volt ilyen magas az infláció. Az elmúlt egy évben az üzemanyagok és az élelmiszerek ára emelkedett a leginkább. A fogyasztói árak egy hónap alatt átlagosan 1,1%-kal nőttek - közölte a KSH.

12 hónap alatt, 2021. februárhoz viszonyítva az élelmiszerek ára 11,3%-kal nőtt, ezen belül a margariné 25,8, a kenyéré 25,0, a száraztésztáé 22,1, a baromfihúsé 19,2, a sajté 17,9, a péksüteményeké 17,8, a liszté 17,6, a vajé 16,3, a tejtermékeké 15,5, a cukoré 3,8, a szalámié, a szárazkolbászé és a sonkáié 2,5, a sertéshúsé 1,3%-kal emelkedett.

A járműüzemanyagok ára 18,7, a lakásjavító és -karbantartó cikkeké 19,2%-kal lett magasabb. A szeszes italok, dohányárak átlagosan 8,2, ezen belül a dohányárak 9,9%-kal drágultak. A tartós fogyasztási cikkekért 8,3, ezen belül a konyha- és egyéb bútorokért 16,2, a szobabútorokért 15,0, a használt személygépkocsikért 10,0, a televíziókért 8,6, az új személygépkocsikért 7,3%-kal kellett többet fizetni. A szolgáltatások díja 5,5%-kal emelkedett, ezen belül a lakásjavítás és -karbantartás 17,4, a járműjavítás és -karbantartás 12,2%-kal került többbe.

1 hónap alatt, 2022. januárhoz viszonyítva a fogyasztói árak átlagosan 1,1%-kal nőttek. Az élelmiszerek 2,1, ezen belül a kenyér 7,0, a száraztészta, valamint a margarin 6,3, a párizsi és a kolbász 5,8, az idényáras élelmiszerek (burgonya, friss zöldség, friss hazai és déligyümölcs összesen) 5,5, a gyümölcs- és zöldséglé 4,4, a kávé 4,2, a péksütemény 4,0%-kal lett drágább. A kormányzati élelmiszerár-maximalizálás következtében a liszt 9,7, az étolaj 9,2, a cukor 6,7, a tej 3,0, a sertéshús 0,4%-kal lett olcsóbb. A szeszes italok, dohányárak ára 0,8, ezen belül a szeszes italoké 2,2%-kal növekedett. A tartós fogyasztási cikkek 0,9, ezen belül a szobabútorok 2,3, a konyha- és egyéb bútorok 1,5%-kal drágultak. A szolgáltatásokért 0,7%-kal kellett többet fizetni, ezen belül a járműjavítás és -karbantartás díja 2,1, a lakásjavítás és -karbantartásé 2,0%-kal nőtt.

2022. január–februárban az előző év azonos időszakához képest a fogyasztói árak az összes háztartást figyelembe véve átlagosan 8,1, a nyugdíjas háztartások körében 7,6%-kal emelkedtek.

Forrás: www.penzcentrum.hu

Mi történik most a KAP Stratégiai Tervvel?

2022. március 11.

A KAP Stratégiai Terv benyújtását követően megkezdődött a Bizottság általi jóváhagyási folyamat, így akár már március végén nyilvánossá válhatnak az első hivatalos észrevételek. A folyamatnak persze még koránt sincs vége, az optimista forgatókönyv szerint az elfogadására legkorábban a nyár folyamán kerülhet sor.

2021. december 30-án Magyarország benyújtotta a következő időszak agrár-élelmiszeripari támogatásait magában foglaló KAP Stratégiai Tervet. Az évvégi határidőt 19 tagállamnak sikerült tartania, a fennmaradó nyolc tagállam – Belgium kivételével – pedig azóta már

pótolta hiányosságát. A tervek benyújtása után megkezdődött a jóváhagyási folyamat, amelyre a Bizottságnak összesen 6 hónap áll rendelkezésére.

Az első, hivatalos levélben kiküldött észrevételek március végére várhatók azon tagállamok esetében, amelyek a KAP stratégiai tervüket a kitűzött határidőig benyújtották. A Bizottság véleményét először a biztosok kollégiuma fogja jóváhagyni, a tagállami megküldésen túl, az átláthatóság jegyében pedig nyilvánosan is közzé fogják tenni ajánlásait, valamint az esetleges kérdéseiket. Ekkor lép életbe az „óramegállítási szabálya”, tehát az az idő, amíg a tagállam reagál a bizottsági felvetésekre, ez nem számítódik bele a jóváhagyásra szánt 6 hónapos időkeretbe. Az, hogy a KAP Stratégiai Terv véglegesen mikor kerül elfogadásra, függ tehát attól is, hogy a tagállammal folytatott kétoldalú egyeztetések mennyire lesznek sikeresek és hatékonyak.

A stratégiai tervek értékelése során számos szempontot figyelembe vesznek. Először is megvizsgálják, hogy a tervezett beavatkozások megfelelnek-e a vonatkozó uniós rendeleteknek és egyéb előírásoknak. Emellett kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a KAP Stratégiai Terv tartalma hozzájáruljon az új KAP-ban meghatározott 9 specifikus és 1 horizontális célkitűzés teljesítéséhez. A beavatkozások indokoltságát annak tükrében veszik górcső alá, hogy azok választ adnak-e a különböző helyzetelemzések alapján meghatározott szükségletekre. Ugyan a Zöld Megállapodás részeként bemutatott Termőföldtől az Asztalig és Biodiverzitás stratégiák nem bírnak jogi kötőerővel, a KAP stratégiai tervek jóváhagyása során azt is figyelembe fogják venni, hogy az abban foglaltak környezet- és éghajlatvédelmi szempontból kellően ambiciózusak-e, és hogy megfelelő mértékben járulnak-e hozzá az uniós szintű célokhoz.

A Bizottság már 2020 decemberében közzétette az akkor még csak tervezet formájában létező stratégiai tervre készített ajánláscsomagját. Ebben kiemelték többek között a közvetlen támogatások igazságosabb elosztásának, tehát a kis- és közepes gazdaságok támogatásának jelentőségét, a generációs megújulás előmozdítását, az ökológiai gazdálkodással érintett területek arányának növelését, valamint az innováció és tudásátadás szerepének megerősítését. A benyújtott KAP Stratégiai Terv immáron teljes körű tartalmi vizsgálata során várhatóan ezek a témák újra terítékre kerülnek.

Az optimista forgatókönyv szerint akár már nyárra véleghesedhet a következő időszak agrár-élelmiszeripari támogatásainak hazai keretrendszer. Ugyanakkor arra is fel kell hívni a Bizottság figyelmét – amelyet már több tagállam és a Copa-Cogeca is megtett –, hogy bizonyos mezőgazdasági tevékenységek tervezhetősége miatt elengedhetetlen, hogy a terv egyes részei már időben ismertek legyenek a gazdálkodók számára. A legfontosabb tudnivalók átadását és a falugazdászok képzését tehát ehhez igazítva tervezzük. Addig is érdemes ellátogatni a jelenleg zajló KAP roadshow rendezvényeire, ahol részletes információt nyújtunk a benyújtott stratégiai terv tartalmáról és a jövőbeni fejlesztési lehetőségekről.

Forrás: www.nak.hu

Az agrár-és élelmiszeripar a legnagyobb perspektívával rendelkező ágazat

2022. március 12.

Az agrár-és élelmiszeripar ma a legnagyobb perspektívával rendelkező, legbiztosabb ágazat - hangoztatta az agrárminiszter pénteken, a Törökszentmiklósi Mezőgazdasági Zrt. (TM Zrt.) korszerű szarvasmarha telepének átadása előtti sajtótájékoztatón.

Nagy István megfogalmazása szerint " a szemünk előtt születik újjá a magyar mezőgazdaság". Kiemelte: a nemzeti kormány eddig soha nem látott mértékű forrás biztosításával folytatja a vidéki Magyarország gazdasági erejének fokozását. Mindehhez példátlan összeg, a 80 százalékos nemzeti kiegészítő forrással együtt összesen 4265 milliárd forint áll rendelkezésre

2021-2027 között vidékfejlesztésre - mondta. A miniszter arról beszélt, hogy az agrárium és élelmiszertermelés teljes modernizációja a cél. Mint mondta, csak a jelenlegi kétéves átmeneti időszakra 1529 milliárd forint új forrást biztosít a kormány, ebből már tavaly több mint 1100 milliárd forint összegben írtak ki pályázati felhívásokat az agrárium és a vidéki élet szereplői számára. Ezzel megnyitják az utat a versenyképességet, a hatékonyságnövelést és a gazdaság dinamizálását szolgáló értékteremtő fejlesztések előtt, mint amilyen a TM Zrt. mostani beruházása is - mondta.

Szólt arról, hogy az utóbbi években komplex, részletesen kidolgozott szakpolitikai eszközökkel, átgondolt támogatási rendszerrel igyekeztek elérni, hogy az agrárium versenyképes, vonzó, kiszámítható jövedelmet garantáló alternatívát jelentsen kis- és nagyvállalkozásoknak, a szakma régi művelőinek és a fiataloknak egyaránt. Ezt követően egy még intenzívebb folyamat veszi kezdetét, mert további ütemváltást határoztak el - emelte ki. Az agrárminiszter felhívta a figyelmet, hogy február 28-tól újból pályázható az állattartó telepek fejlesztését támogató felhívás. Számos kihívás csökkenti a termelési területet, és helyez egyre nagyobb felelősséget a "még" termelők vállára - közölte, megjegyezve: ez teher, de egyben óriási lehetőség is. Hozzátette: a magyar nemzeti kormány támogatja az elképzeléseket.

F. Kovács Sándor, Jász-Nagykun-Szolnok megye 3-as számú választókerületének fideszes országgyűlési képviselője és képviselőjelöltje stratégiai ágazatnak nevezte a mezőgazdaságot és az élelmiszeripart, egyben üdvözölte a TM Zrt. beruházását. Kifejtette, hogy a vállalat fejlesztései a huszonegyedik századi kihívásoknak teljes mértékben megfelelnek, a tejfeldolgozás mellett például vetőmagtermeléssel is foglalkoznak, a "legnagyobb szükség van ezekre a termékekre" - mondta. Felhívta a figyelmet, hogy "gyors és sikeres döntéseket kell hozni", mert új piacok és lehetőségek nyílnak meg.

Horváth László, a L.A.C. Holding Zrt. elnök-vezérigazgatója elmondta: nemrég adták át a vállalat új, innovatív tejüzemét is, amely a Nagyvállalati támogatási programból kapott pénzügyi segítséget. Ezzel a cég egyedülálló komplexumot hozott létre. Kitért arra, hogy a L.A.C. Holding cégcsoport tagvállalata, a Törökszentmiklósi Mezőgazdasági Zrt. a szenttamási tejgazdaság szomszédságába költöztette tehenészeti telepét. Elmondta, hogy automatizált robottechnikát alkalmazó fejési rendszer épült ki, amely a hibalehetőségek minimalizálása mellett a jóságok közérzetének javításában is jelentős szerepet játszik. Hozzátette: hogy az új telep infrastrukturális és logisztikai fejlődést tesz lehetővé és a szenttamási tejüzemmel szorosan együttműködve saját márkanevvel - Szenttamási tej - állítanak elő magas minőségű terméket. Tacopulosz Péter, a TM Zrt. vezérigazgatója, cégvezető az MTI-nek elmondta: a vállalat a mintegy egymilliárd forintos beruházás megvalósítására több mint 445 millió forint támogatást nyert a szarvasmarha telepek korszerűsítésére benyújtott pályázaton. Az MTI-hez eljuttatott sajtóközleményük szerint több fejőrobotot telepítettek. Az állatjóléti körülményeket trágyakihúzó, önitatók, hátvakarók és vízágyas matracok biztosítják. Az átlag 485 Holstein fríz tejelő tehénnel és annak szaporulatával rendelkező állományuk éves szinten 4 millió liter tej termelésére képes. A TM Zrt. a L.A.C.-cégcsoporthoz tartozik, amely a kunsági hagyományokra építve lett mára a térség legnagyobb mezőgazdasági vállalata.

Forrás: www.kormany.hu

A spanyol kamionosok tüntetése akadályozza az élelmiszer-ellátási láncok működését

2022. március 17.

A spanyol tejtermelők leállították a termelést, mert a kamionosok magas üzemanyagárak miatti négynapos tiltakozása az egész országban megzavarta az ellátási láncokat. A FeNIL

tejipari szövetség csütörtöki közleménye szerint a tejtermékek előállításához szükséges áruk szállítását erősen akadályozzák tiltakozások, csakúgy, mint az élelmiszerláncoknak való elosztást. A helyi média szerint a demonstrációk befolyásolták a hal-, gyümölcs- és zöldségellátást is.

Ez az első tiltakozás azóta, hogy az alaphól is magas üzemanyagárak az orosz-ukrán háború miatt még magasabbak lettek. Még úgy is jelentősnek mondhatók a március 14-e óta tartó tüntetések, hogy a fő kamionos szakszervezetek nem vesznek részt rajta.

Csütörtökön Raquel Sanchez közlekedési miniszter lekicsinylően nyilatkozott a tüntetésekről, mondván azokat a szélsőjobboldali politikai pártokhoz kötődő kis csoportok szervezik. Azt mondta, a kormány 15 ezer rendőrt helyezett készenlétbe, hogy megvédjék a tüntetéseken nem résztvevő kamionosokat, és hogy garantálják az áruk megfelelő elosztását.

Forrás: www.444.hu

Az orosz-ukrán háború miatt a tejárak is az egekbe szöknek

2022. március 20.

A háború miatt súlyosbodnak a már meglévő járványügyi zavarok.

A jelentések szerint a tej világpiaci ára az orosz-ukrán konfliktus miatt további drámai növekedésnek néz elébe, ami tovább növeli az emelkedő energiaköltségek és a koronavírus világjárványhoz kapcsolódó zavarok miatt már meglévő nyomást. A Covid okozta ellátási lánc zavarok már eddig is az egekbe szöktették a tejtermeléshez létfontosságú termékek, például a teljes tejpor és a vízmentes tejszírok árát. Januárban Ausztrália, Új-Zéland (amely egyedül a globális tejexport mintegy 35%-át uralja), az EU, az USA és Argentína termelői 1,7%-os termeléseszkökenést tapasztaltak az előző évhez képest a StoneX árutőzsdei bróker adatai szerint, amelyeket a Financial Times idézett. Új-Zéland és az EU együttesen az összes tejexport mintegy 70%-át adja, őket követi az USA, Ausztrália, Brazília és Argentína. A termelés azonban meredeken csökkent, Új-Zélandon és Ausztráliában több mint 6%-os visszaesés volt tapasztalható.

A vízmentes tejszír március 15-én tonnánként 7 111 dolláros rekordárat ért el, míg a teljes tejpor ebben a hónapban nyolcéves csúcsra emelkedett.

"Az ukrajnai konfliktus tovább növelte a Covid-19 amúgy is bonyolult működési környezetét, hatással van a globális ellátási láncokra, az olajára és a gabonafélék globális kínálatára" - mondta Miles Hurrell, a Fonterra új-zélandi multinacionális tejipari szövetkezet vezérigazgatója az FT-nek.

Oroszország, Ukrajna és Kína mind a nitrogénalapú műtrágyák, mind a búza - amely a kukorica és a szója mellett a szarvasmarhák számára létfontosságú takarmány - vezető exportőrei. Az ukrajnai offenzíva által súlyosbított gázellátási problémák, valamint a Kínában egy újabb Covid-járvány kitörése után bevezetett járványügyi korlátozások miatt mindkettő beszerzése nehézkessé vált.

Mindezen tényezők kombinációja "véresen drágává" teszi a termelést - mondta Craig Hough, az Australian Dairy Farmers politikai és stratégiai igazgatója.

Forrás: www.ma.hu

Közösen ad választ a piac kihívásaira a Tej Terméktanács és a Takaréék Csoport

2022. március 21.

Megerősítette stratégiai együttműködését, és közösen dolgozik a hazai tejfogyasztás népszerűsítéséért a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, valamint a Takaréék Csoport.

A megállapodással a magyar tejtermelés hatékonyabb banki finanszírozását, és a termékpálya versenyképességének növelését tűzték ki célul. A hitelintézet és a Tej Terméktanács nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy felkészítsék és támogassák a gazdákat a változó piaci környezetben.

Kiváló a kapcsolat

A megújított megállapodást az MTB Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. részéről Szabó Levente elnök-vezérigazgató írta alá. Kiemelte, hogy a Takaréék Csoport kulcsfontosságúnak tartja a tejágazatot, amelynek tervezhető, biztos finanszírozásra van szüksége, egyebek között ezt a célt is szolgálja az együttműködés - írja a Terméktanács sajtóközleménye.

„A megállapodás támogatást nyújt a szektor szereplőinek a mostani kiszámíthatatlan termelési környezetben” – mondta Szabó Levente.

Az elmúlt másfél évben rendkívüli mértékben drágultak az energiahordozók, a gáz, a villany, valamint a logisztika költségei, és a csomagolóanyagok, az alkatrészek, a takarmányozás ára is felfelé mozdult. Emellett jelentős munkabér-emelést is végre kell hajtania a gazdáknak a minimálbér növekedése miatt.

Ugyanakkor a termelők stabil keresletre számíthatnak, mert a tej továbbra is népszerű termék, alapélelmiszerként nem várható a fogyasztás drasztikus csökkenése. A tej hazai felvásárlási ára 2021-ben tovább javult, kilogrammonként 120 forintra, ami körülbelül 10 százalékos árnövekedés az előző évhez képest. Mind a felvásárlás, mind a kivitel emelkedett tavaly, a felvásárlás csaknem 5 százalékkal, a kivitel pedig 30 százalékkal volt magasabb a 2020-asnál. A nyerstej kiviteli arány tavaly novemberben ugyan 10 százalékra mérséklődött, de az egész év vonatkozásában továbbra is 12 százalékos.

A stratégiai együttműködésben a hitelintézet és a Tej Terméktanács vállalta, hogy kiemelt figyelmet fordít a hazai tejfogyasztás népszerűsítésére, edukációs és szakmai programok szervezésére. A Takaréék Csoport emellett kutatásokkal, elemzésekkel, előrejelzésekkel is segít eligazodni a gazdáknak mind a hazai, mind a globális tejpiacon. A Tej Terméktanács pedig szakmai előadásokkal készíti fel a Takaréék Csoport agrárpiacon dolgozó munkatársait és ügyfeleit a tejpiac jelenlegi és várható kihívásaira.

A megállapodás aláírásakor Harcz Zoltán, a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója elmondta: a tejtermelőktől a tejfeldolgozóig folyamatosan emelkednek a költségek. Ennek mértéke nemhogy csökkenne, hanem a költségnemek szinte mindegyikében még az előző évinél is jelentősebb növekedés várható idén, és ez már az első negyedévben is érezhető. Az energiaválság ráadásul olyan időszakban érinti az ágazatot, amelyben minden egyéb költségelem is jelentősen nő, nincsenek csökkenő és így az egyéb költségeket kompenzáló tételek.

„Az ágazat szempontjából szinte történelmi fejlődési szakasz közepén vagyunk, és még jelentősebb előrelépést várhatunk. A hazai tejtermelés és tejfelvásárlás volumene az uniós átlagtól magasabb mértékben növekszik, és ezzel párhuzamosan a Vidékfejlesztési Program keretében jelentős kapacitásbővítési és technológiai, modernizációs fejlesztések zajlanak az ágazatban, de ezek nagyjából ellehetetlenülnek, amennyiben a fejlesztési forrásokat az energiaköltségek kompenzálása emésztí fel” – hangsúlyozta.

Forrás: www.haszon.hu / Takaréék Csoport – Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács közös sajtóközlemény

Tej és tejtermékek: egy év alatt két számjegyű az áremelkedés

2022. március 22.

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 132,9 forint/ kilogramm volt 2022 februárjában.

Az összefoglaló az [Agrárközgazdasági Intézet](#) 2022. március 21-én megjelent jelentése alapján készült.

A nyerstej termelői ára a világpiacon

A nyerstej termelői ára nemzeti valutában kifejezve:

- az USA-ban 38 százalékkal,
- Új-Zélandon 34 százalékkal,
- az Európai Unióban 20 százalékkal nőtt 2022 januárjában az egy évvel korábbihoz képest.

A világpiacon:

- a cheddar sajt értékesítési ára (FOB Óceánia) a 2022. 11. héten egy év alatt 40 százalékkal,
- a sovány tejporé 35 százalékkal,
- az ömlesztett vajé 22 százalékkal,
- a teljes tejporé 10 százalékkal emelkedett.

A nyerstej azonnali (spot) piaci ára:

- Olaszországban 4–8. hét között 8 százalékkal emelkedett, majd a 11. hétig 48,5 euró/100 kilogrammon stagnált.
- Hollandiában a 4,4 százalékos zsírtartalmú nyerstej spot piaci ára áfa nélkül, szállítási költséggel a 2021. 51. – 2022. 11. hét között 21 százalékkal 54 euró/100 kilogrammra nőtt.
- Az olaszországi Veronában a nyerstej spot piaci ára március 14-én áfa nélkül, szállítási költséggel 48,5 euró/100 kilogramm,
- a Németországból és az Ausztriából származó 3,6 százalékos zsírtartalmú nyerstejé 51,5 euró/100 kilogramm, a főlözötté 29,5 euró/100 kilogramm, a tejszíné 290 euró/100 kilogramm, az Európai Unióból származó tejszíné 288 euró/100 kilogramm volt.

Németországban az ömlesztett vaj értékesítési ára 2022 11. hetében az előző év azonos hetéhez viszonyítva 52 százalékkal, a sovány tejporé 61 százalékkal nőtt.

Magyarország: a feldolgozói és a fogyasztói árak is emelkedtek egy év alatt

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a [nyerstej](#) országos termelői átlagára 132,9 forint/ kilogramm volt 2022 februárjában.

A fehérjetartalom 0,02 százalékpontos és a zsírtartalom 0,04 százalékpontos romlása, valamint az alapár 4 százalékos emelkedése mellett a nyerstej átlagára 3 százalékkal nőtt 2022 februárjában a 2022. januárihoz képest, és 20 százalékkal meghaladta az előző év azonos hónapjának átlagárát.

A nyerstej felvásárlása 2022 februárjában az előző havi mennyiségnél 6 százalékkal kevesebb, míg a 2021. februárinál 2 százalékkal több volt. A nyerstej kiviteli ára 148,83 forint/ kilogramm volt 2022 februárjában, az előző havihoz képest 3 százalékkal, az előző év azonos hónapjához viszonyítva 32 százalékkal emelkedett. A kiviteli ár 12 százalékkal meghaladta a termelői átlagárát.

Az AKI PÁIR adatai szerint a nyerstej kiszállítása 19 százalékkal csökkent 2022 februárjában az előző év azonos hónapjához viszonyítva.

Az AKI PÁIR adatai szerint 2022 februárjában az előző év azonos hónapjához képest a hazai előállítású [tejtermékek](#) közül emelkedett:

- a 2,8 százalékos zsírtartalmú friss zacskós tej és a trappista sajt (egyenként +20 százalékos),
- az 1,5 százalékos zsírtartalmú dobozos tartós tej és a kefir (egyenként +19 százalékos),
- a natúr joghurt (+18 százalékos),
- a 2,8 százalékos zsírtartalmú dobozos friss és tartós tej, valamint a gyümölcsös joghurt (egyenként +17 százalékos),
- az adagolt vaj, a tejföl és a tehéntúró (egyenként +15 százalékos),
- az ömlesztett sajt (+12 százalékos),

- a natúr vajkrém (+2 százalék) feldolgozói értékesítési ára.

A KSH adatai szerint ugyanebben az összehasonlításban emelkedett:

- a trappista sajt (+25 százalék),
- az 1,5 százalékos zsírtartalmú pasztörözött ESL- (hosszan friss) tej (+17 százalék),
- a 2,8 százalékos zsírtartalmú pasztörözött ESL- (hosszan friss) tej (+13 százalék),
- a 2,8 százalékos zsírtartalmú UHT (tartós) dobozos tej (+6 százalék) fogyasztói ára.

Forrás: www.agroinform.hu

Magyarország közel 6,4 milliárd forint összegben részesül az összesen 500 millió eurós uniós válságcsomagból

2022. március 23.

Magyarország közel 6,4 milliárd forint összegben részesül az összesen 500 millió eurós válságkezelési csomagból. Agrárdiplomáciai siker, hogy amíg az Unió mezőgazdasági termelésének 2,1%-át adjuk, addig a rendelkezésre álló források közel 3,4%-át sikerült megszerezni – mondta Nagy István agrárminiszter.

Az Európai Bizottság március 23-án hozta nyilvánosságra a több elemből álló uniós válságkezelési csomag részleteit, amely a megnövekedett input költségek és az orosz-ukrán háború miatt nehéz helyzetbe került mezőgazdasági ágazatok támogatását célozza. A javaslat legfőbb eleme egy összesen 500 millió euró összegű rendkívüli támogatási csomag, amelyet a tagállamok a leginkább bajban lévő mezőgazdasági ágazatok támogatására fordíthatnak. Magyarország közel 17 millió euró (mintegy 6,4 milliárd forint) összegben részesül a válságkezelési csomagból. Agrárdiplomáciai siker, hogy amíg az uniós mezőgazdasági termelésének 2,1%-át adjuk, addig a források közel 3,4%-át sikerült megszerezni, ami a nyolcadik legmagasabb összeg a huszonhét tagállamból – mondta a tárcavezető.

Magyarország tavaly ősz óta kérte több tagállammal együtt a Bizottságtól, hogy vezessen be rendkívüli intézkedéseket elsősorban az állattartó ágazatokban kialakult precedens nélküli válsághelyzet kezelésére. Az orosz-ukrán háború tovább rontotta az agrárpiacon helyzetét, ezért a Bizottság a tagállamok kérését meghallva a mezőgazdasági krízisalap és az uniós agrár költségvetés terhére 500 millió eurós rendkívüli válságkezelési csomag bevezetését javasolja. Az Agrárminisztérium a Magyarországnak jutó közel 6,4 milliárd forintot a hónapok óta nagy bajban lévő állattartók megsegítésére fogja fordítani – hangsúlyozta az agrárminiszter.

A ma bejelentett csomag másik fontos eleme, hogy a Bizottság az év végéig átmeneti jelleggel enyhít a szántóföldi kultúrák termesztéséhez előírt zöldítési követelményeken. Ennek keretében a parlagként bejelentett területeken megkötés nélkül termeszthető bármilyen, egyébként termesztendő növénykultúra. Az ilyen terület önálló kultúraként a terménydiverzifikációs követelmény teljesítésénél is figyelembe vehető lesz függetlenül attól, hogy a nem parlagként bejelentett területen esetleg ugyanazt a kultúrát termeszti a gazdálkodó. Sőt, ezek a parlagként bejelentett, de valójában termelésbe vont területek ökológiai célterületként (EFA) is elszámolhatóak lesznek. Magyar kezdeményezésre került be a javaslatba, hogy az ökológiai célterületként bejelentett parlagterületeken ideiglenesen lehetőség lesz akár növényvédőszer használatára is, ha ezt az adott növényállomány sikeres termesztése megkívánja. Magyarországon a Bizottság által felkínált lehetőségekkel természetesen élni kívánunk, és erről a szükséges bejelentéseket meg fogjuk tenni. Mivel az intézkedés adminisztratív szempontból összetett, kiemelt jelentősége lesz annak, hogy a gazdálkodók, a falugazdászok és szaktanácsadók pontosan kövessék a minisztérium és az Államkincstár közleményeit, útmutatásait. Úgy gondolom, hogy az az intézkedés a termelés

növelésével hozzájárul majd a háború miatti élelmezésbiztonsági kockázatok csökkentéséhez – mondta a tárcavezető.

Emellett, a korábbi évekhez hasonlóan, október 16-át követően idén is lehetőség lesz emelt szintű előleget fizetni a gazdálkodóknak a közvetlen támogatások, valamint a terület- és állatalapú vidékfejlesztési intézkedések esetében.

Forrás: www.kormany.hu

Frissfől, baromfirudacska, növényi „tejek” és más imitátum élelmiszerek a VII. Nébih Kerekasztalon

2022. március 25.

Az imitátumok fogyasztói megítélése, valamint a gyártók és kereskedők álláspontjának összevetése volt a témája a VII. Nébih Kerekasztalnak 2022. március 10-én. A rendezvény középpontjában a speciális termékcsoport jelenlegi helyzete, a lehetséges fejlesztések és a vásárlói szemléletformálást célzó megoldások álltak.

A Nébih Kerekasztal célja, hogy egy-egy aktuális téma kapcsán megszólítsa az érintett élelmiszerlánc-szereplőket és az álláspontok összevetésével megtalálja, kialakítsa azt a jó gyakorlatot, amely a társadalom számára a legelőnyösebb. Legutóbb az imitátum élelmiszerek kínálatban betöltött jelenlegi és jövőbeli helyzetének értékelése került napirendre, amely élénk tapasztalatcserére sarkallta a több mint 100 résztvevőt.

A helyettesítő élelmiszerek története a napóleoni háborúig nyúlik vissza, létrehozásukat akkoriban a kényszer – a nyersanyaghiány és a költségcsökkentés – motiválta. Napjainkban azonban olyan szempontok is felmerülnek, sőt egyre dominánsabbá válnak tervezésükkor, mint például az egészségtudatos vagy éppen a fenntarthatósági kérdések iránt fogékony vásárlók igényei.

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői egyetértettek abban, hogy az imitátumoknak helye van a modern élelmiszerkínálatban, fontos azonban, hogy a gyártói innovációkat a fogyasztók hiteles és egyértelmű tájékoztatása is támogassa. Mind a témában készült felmérések, mind a hatósági ellenőrzési tapasztalatok rámutattak, hogy rendkívül fontos a fogyasztók ismereteinek bővítése és a szemléletformálás. Ugyanakkor a kínálati oldalon is fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a termékcímkék és a termékek polcon való elhelyezése ne tévessze meg a vásárlókat.

A jelenleg még meglévő anomáliák felszámolása érdekében az Agrárminisztérium és a Nébih, a szakmai szereplőkkel együttműködve, az imitátum élelmiszerekre fókuszáló programot indít, amelynek célja a fogyasztók tájékoztatását elősegítő jó gyakorlatok támogatása.

A VII. Nébih Kerekasztal eseményen elhangzott előadások diái elérhetők a <https://portal.nebih.gov.hu/kerekasztal> oldalon.

Forrás: www.portal.nebih.gov.hu

Az Orbán-kormány meghirdette a gabonaexport tilalmát, de azért szinte minden szállítmány szabadon mehet

2022. március 26.

Egyelőre nincs jele annak, hogy Magyarország a külföldre szánt gabonát visszatartaná. A kérelmek 90 százaléka egy-két napon belül zöld utat kapott, a korlátozás sértheti az uniós belső piaci szabályokat.

A választások utánig odázná el a kormány az élelmiszerárstopppal a még inkább sokkoló bolti dágulást, megakadályozni azonban nem tudja. Raskó György egy Facebook-bejegyzésében

például nemrég arra hívta fel a figyelmet, hogy a legnagyobb német húskonszern 20 százalékkal emelte a sertéshús árát, a napraforgóolaj pedig az ottani boltokban egy hét alatt 30 százalékkal drágult. Márpedig az agrárközgazdász szerint hasonlóra készülhetünk Magyarországon is május 1. után. „Még jön hozzá a liszt, a cukor, a csirkemell, a csirke farhátrol nem is beszélve. Az élelmiszer-infláció be fog robbanni májusban” - utalt arra, hogy az árstop május 1-jén lejár.

A német és a magyar élő sertés felvásárlási ára együtt mozog, nálunk is elindult a drágulás - mondta ezzel kapcsolatban lapunknak Kiss László, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ) sertésenyésztők tagozatának elnöke. Ezt az üzletekben a vevők még nem érzik, de néhány hete még 380-390 forint volt, most már 450-500 forintba kerül egy kiló élő sertés. Ez az ágazat gondjaira ugyanakkor még nem jelent megoldást, és azokat a március végén igényelhető többlettámogatás is csak részben orvosolja. A sertéstartók továbbra is ráfizetnek a folyamatosan emelkedő takarmányárak miatt.

Petőházi Tamás, a Gabonatermesztők Országos Szövetségének (GOSZ) elnöke viszont úgy véli: az állattenyésztők érdekérvényesítő képessége gyenge, ha nem tudják kiharcolni a felvásárlóknál a megfelelő árat, de erről nem a gabonatermesztők tehetnek. Elmondta: a gabonakiviteli korlátozás bevezetése után a kukorica 20 ezer forinttal olcsóbb lett, most 115 ezer forintot kell fizetni érte tonnánként. A búza ennél 5 ezer forinttal drágább. Az export nem szűnt meg, de az államnak elővásárlási joga van a gabonára. Ha ezzel nem él, akkor külföldön is eladható, ahol nagy a kereslet, mivel meglehetősen bizonytalan annak az évi 110-120 millió tonnának a sorsa, amit eddig a világ gabonaexportjának 30 százalékát kitevő orosz és ukrán kivitel jelentett.

Egyelőre nincs is jele annak, hogy Magyarország a külföldre szánt gabonát visszatartaná - tudtuk meg Pótsa Zsófiától, a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetsége főtitkárától. A kormány március elején vezette be az elszálló gabonapiaci árakra és az élelmezés biztonságának garantálására hivatkozva az exportkorlátozást a hazai gabonákra. Május 15-ig minden, külföldre szánt szállítmányt be kell jelenteni a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnál (Nébih), és ha az állam úgy ítéli meg, élhet elővételi vagy vételi jogával.

Az Európai Bizottság szerint az export ezen korlátozása sértheti az uniós belső piaci szabályokat, és akár élelmiszerhiányhoz is vezethet, ezért a brüsszeli testület Nagy István agrárminisztertől levélben kért nemrég felvilágosítást.

A döntés itthon is meglepte a szakembereket, és okozott némi zűrzavart. A beadott exportkérelmek 90 százaléka azonban 24 vagy 48 órán belül pozitív választ kapott – tájékoztatott Pótsa Zsófia. Szerinte a rendelet célja elsősorban a kereskedés ellenőrzése és kézben tartása, nem pedig az exporttilalom. Azt nem tudni: a még raktáron lévő készlet pontosan mekkora, ám egészen biztos, hogy a gabonatermesztőknek van mit eladniuk, mert a magas árak miatt csökkent a magyar kivitel. A kukorica export például egy év alatt gyakorlatilag a felére zsugorodott. A 2020-2021-es gazdasági évben még 3 millió 840 ezer tonna volt a kivitel, ez egy év alatt 1 millió 900 ezer tonnára csökkent.

Itthon ugyanakkor még sincs túlekedés a gabonakereskedőknél, a megkérdezettek szerint nem nőtt a hazai szükséglet. Nem csoda, hiszen nem mindegyik malom tudja már megvenni a spekulációnak is kitett búzát, amiért most nagyjából a múlt nyári ár dupláját kell fizetni. A liszt ára év elején a korábbi ár kétötödével szökött fel, majd árstop alá eső termék lett, a kenyér és a péksütemény viszont nem. Pedig a drágulás e téren is rekordokat döntöget. Egy év alatt ezek a termékek 25-30 százalékkal lettek drágábbak, és sokan már úgy gondolják: elérték az osztrák árszintet.

Septe József, a Magyar Pékszövetség elnöke ez utóbbit határozottan cáfolta. Szerinte legfeljebb néhány budapesti kézműves pékségben lehet osztrák léptékű árakkal találkozni. A drágulást persze elismerte, de szerinte nem egyformán nőtt a termékek ára. Hogy mi várható

ezután, azt nem tudta megmondani, mert még nem tudni, milyen alapanyag-költségekkel kalkulálhatnak. Jelezte: ha a beszállítók árat emelnek, azt kénytelenek a sütőipari vállalkozások is megtenni, mert a növekvő önköltségek miatt már így is rohamosan fogy a pékek és a pékségek száma.

Bajban a tejtermelők

A magyar nyerstej tavaly augusztusban az egy évvel korábbinál csupán 7 forinttal volt drágább, akkor 110 forintba került kilogrammonként. Azóta drámai az árnövekedés. Februárban elértük a 133 forintos árat, és egyelőre úgy néz ki, semmi nem tudja megállítani a drágulást – mondta Harcz Zoltán, a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója. Eközben a tejtermelő gazdaságok komoly anyagi nehézségekkel küszködnek, mert a hazai nyerstej ára a növekedése ellenére sem tudja fedezni a gyorsan emelkedő költségeket. A takarmány, az ipari energia, a víz és a szennyvíz, az elektromos áram és a fuvarozás egyre több pénzbe kerül, ahogy a bérek és a járulékok kifizetése is. A termelők közül ezért sokan az állományukat csökkentik, vagy végleg felszámolják a tehenészetüket.

Forrás: www.nepszava.hu

Szereti a rögös túrót? Nemzetközi karrier előtt a magyar különlegesség

2022. március 27.

A Tej Terméktanács 70 százalékos vissza nem térítendő támogatásban részesül „A hagyományos sokszínű Rögös túró - élmény az édestől a sósig és a főfogástól a desszertig” című 330 millió Ft összköltségvetésű kétéves programjának végrehajtására.

Az Európai Bizottság döntése alapján 2019-ben hagyományos különleges termék elismerést kapott a Rögös túró, mint hagyományos különleges élelmiszer felvette nyilvántartásába az EU. Ezt a fajta védettséget csak olyan termékek kaphatják meg, amelyek összetételükben vagy előállítási módjukban hagyományosak.

Ezek a termékek csak az elfogadott termékleírásokban meghatározott hagyományos alapanyagokból és/vagy hagyományos eljárás alkalmazásával állíthatók elő. A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 2012-ben indult kezdeményezésének és munkájának nyomán elismerést kapott Rögös túró egy friss és zamatos ízű, kellemesen savanyú, aromás illatú, laza rögökbe összeálló friss sajt. Különlegessége, hogy a régiókon, a Kárpát-medencén kívül sehol máshol nem készítenek hasonló tejterméket. Rendkívül megtisztelő az egész magyar tejágazat számára, hogy a hírek szerint a tejföl mellett a Rögös túró is a kötelező elemek között szerepelt a Bocuse d'Or magyarországi döntőjében. Gratulálunk a magyar csapatnak, hogy az előkelő ezüstérmet nyerte el a Bocuse d'Or európai döntőjén és örülünk, hogy a sikerhez a magyar tejágazat is hozzá tudott járulni a zamatos tejföllel és a hagyományos Rögös túróval. A „Minőségrendszerekhez kapcsolódó előállítói, termelői csoportosulások tájékoztatási és promóciós tevékenysége” című VP3-3.2.1-21 kódszámú felhívás alapján elnyert pályázatában a Tej Terméktanács számos aktivitást tervez a következő két évben.

Forrás: www.piacprofit.hu / Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Sajtóközlemény

Meghaladta a húszmilliárdot a növényi alapú termékek piaca

2022. március 27.

A növényi alapú termékek közül a sajt, a hűtött desszert és puding, a jégkrém, tej, tejszín, tejszínhab és joghurt helyettesítésére használt élelmiszerek forgalma dinamikusán, 22 százalékkal emelkedett 2020-ról 2021-re – válaszolta a VG megkeresésére a NielsenIQ. A

felsorolt termékek összesített forgalma 2020-ban 18,5 milliárd forintot tett ki, tavaly pedig már a 23 milliárd forintot közelítette, ami 19 százalékos növekedés. A piac legfelkapottabb termékei a növényi alapú italok, ezt vásárolja a növénytermék-vásárlók háromötöde, a második leggyakrabban vásárolt termék a habspray, amelynek a népszerűsége ugyan egy év alatt 4 százalékponttal visszaesett, de még így is 12 százalékos részt hasít ki a szektorból. A NielsenIQ kiemelte, ez volt az egyetlen szegmens, amelynek forgalmában mind értéket, mind mennyiséget tekintve 2021-re csökkenést mértek. Az egyéb termékek 10 százaléknál kisebb piacrészt tesznek ki.

A NielsenIQ kiskereskedelmi indexéből az látszik, hogy az értékben mért forgalom zömét a gyártói márkás termékek eladása generálja: 84 százalékot tettek ki az ilyen típusú készítmények 2021-ben, csakúgy, mint az előző évben.

Ezekre több mint 19,5 milliárd forintot költöttek a fogyasztók, a saját márkás termékekre pedig 3,5 milliárd forintot.

A piac két nagy szereplője, a Danone Magyarország Kft. és a Real Nature Kft. azt közölte a VG-vel, hogy a növényi alapú termékeik forgalma évről évre növekszik.

Az elmúlt években két számjegyű növekedést tapasztaltunk ebben a termékkategóriában – mondta a VG-nek Csuti Nóra, az Alprót forgalmazó Danone Magyarország Kft. marketingigazgatója. Mint hozzátette: 2020-ról 2021-re 6 százalékpontos növekedés volt megfigyelhető ebben a termékkategóriában. Ma már minden korosztály egyre jobban figyel az egészségtudatosságra és a fenntarthatóságra, de a legerősebb ez a trend a 25–40 évesek körében – mondta a marketingigazgató.

A NÖVÉNYI ALAPÚ TERMÉKEK

FORGALMA milliárd forint

	2020	2021
Összes	18,5	23
Ebből saját márkás termékek	n. a.	3,5
Ebből gyártói márkák	n. a.	19,5

Forrás: NielsenIQ

A világjárvány kitörésével 2020 elején drasztikusan emelkedett a növényi tejhelyettesítő termékek iránti kereslet, ami nemcsak az egészséges táplálkozás elterjedésének köszönhető, hanem az UHT-termékek tárolhatóságának, az otthoni „járványkamra” feltöltése iránti igénynek is – válaszolta Gereczné Rudnai Éva, a Joya és Happy termékeket forgalmazó Real Nature Kft. beszerzési és marketingvezetője. A termékek népszerűsége miatt 2020-ban gyártóhelyeket bővítettek. Amíg 2004-ben a növényi tejhelyettesítők piacát egy szójaitallal nyitották meg, ma már jellemzően más alapanyagokból készülő növényi tejhelyettesítők aratnak sikert.

Itthon nagyon népszerű a rizs-, mandula- és kókuszital, és ma már ezeket az alapízeket a kávékedvelők számára barista változatban is forgalmazzák.

Forrás: www.vg.hu

Durván megugorhat az infláció májustól, akár duplájára is drágulhat az étolaj

2022. március 28.

Az üzemanyag is jóval többbe kerül majd, ha véget ér a benzinárstop, de drasztikus áremelkedés várható a tej- és a hústermékeknél is.

Nagyon megugorhat az infláció a parlamenti választás után, pontosabban miután véget ért az élelmiszer- és benzinárstop - írja a Népszava.

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) elemzői szerint a februári 8,3 százalék után az első félévben az infláció 8 százalék felett marad, sőt kedvezőtlen esetben az árindex 10 százalék fölé is emelkedhet.

Az infláció júliusban tetőzhet, akkor a legrosszabb jegybanki forgatókönyv megvalósulása esetén nyár közepén meghaladhatja akár a 11 százalékot is. Vagyis a következő hónapokban évtizedes rekordok dőlhetnek meg.

Balatoni András, az MNB igazgatója azt mondta, rövid távon még gyorsulni fog a pénzromlás üteme, és csak 2022 vége felé fog a mutató érdemben csökkenni. Sok függ az orosz-ukrán háború kimenetelétől: ha gyorsan lezárulnak a harcok, a nyersanyagárak világpiaci csökkenése mérsékelheti az árnyomást, elhúzódó háború esetén viszont erre nem, vagy csak később kerülhet sor.

A legdrasztikusabban az üzemanyagok és a nem feldolgozott élelmiszerek ára emelkedik majd a jegybank elemzői szerint.

Az üzemanyagoknál 14-28 százalékos drágulás várható, amit május 15-ig még tompít a benzinárstop. A feldolgozatlan élelmiszerek ára pedig 11,5-18,5 százalékkal ugorhat meg.

Az ENSZ élelmezésügyi szervezetének (FAO) felmérése szerint a világpiacon a húсарak 23, a tejtermékek 63 százalékkal kerültek többre február végén, mint egy évvel korábban. A gabona 52, a növényi olajok 117 százalékkal drágultak, míg a cukor ára 16 százalékkal lett magasabb. hirdetés

Ha az élelmiszerár-stopot nem hosszabbítják meg május elseje után, a főzőolajok ára a duplájára emelkedhet májusban, de drasztikusan feljebb mehet a tej- és hústermékek ára is.

Az Inflációs jelentés szerint az iparcikkek inflációja az év elején 7 százalék fölé emelkedett, és további 7,2-8,2 százalékos drágulás várható. A piaci szolgáltatások inflációja az év elején átlagosan 6 százalék körül alakult, az MNB csak 6-7 százalékos éves áremelkedést vár. Az alkohol- és a dohánytermékek drágulása fokozatosan mérséklődött az elmúlt hónapokban, idén 5,9 százalékkal kerülhetnek többre az élvezeti cikkek.

Forrás: www.szeretlekmagyarorszag.hu

Népszerűsítik a Rögös túró

2022. március 28.

Az Európai Bizottság döntése alapján 2019-ben hagyományos különleges termék elismerést kapott a Rögös túró, mint hagyományos különleges élelmiszert felvette nyilvántartásába az EU. Ezt a fajta védettséget csak olyan termékek kaphatják meg, amelyek összetételükben vagy előállítási módjukban hagyományosak. Ezek a termékek csak az elfogadott termékleírásokban meghatározott hagyományos alapanyagokból és/vagy hagyományos eljárás alkalmazásával állíthatók elő.

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 2012-ben indult kezdeményezésének és munkájának nyomán elismerést kapott Rögös túró egy friss és zamatos ízű, kellemesen savanyú, aromás illatú, laza rögökbe összeálló friss sajt. Különlegessége, hogy a régiókon, a Kárpát-medencén kívül sehol máshol nem készítenek hasonló tejterméket. Rendkívül megtisztelő az egész magyar tejágazat számára, hogy a hírek szerint a tejföl mellett a Rögös túró is a kötelező elemek között szerepelt a Bocuse d'Or magyarországi döntőjében. Gratulálunk a magyar csapatnak, hogy az előkelő ezüst érmet nyerte el a Bocuse d'Or európai döntőjén és örülünk, hogy a sikerhez a magyar tejágazat is hozzá tudott járulni a zamatos tejföllel és a hagyományos Rögös túróval.

Szintén fontos pillanat a Rögös túró és a Tej Terméktanács életében, hogy a tegnapi napon érkezett hivatalos értesítés szerint 70%-os vissza nem térítendő támogatásban részesül „A hagyományosan sokszínű Rögös túró - élmény az édestől a sósig és a főfogástól a desszertig”

című 330 millió Ft összköltségvetésű kétéves programjának végrehajtása. A „Minőségrendszerekhez kapcsolódó előállítói, termelői csoportosulások tájékoztatási és promóciós tevékenysége” című VP3-3.2.1-21 kódszámú felhívás alapján elnyert pályázatában a Tej Termék Tanács számos aktivitást tervez a következő két évben. Köszönjük a Tej Termék Tanács tagjainak, valamint a Kormányzat munkatársainak a hagyományos Rögös túró érdekében tett évtizedes szakmai munkáját.

További információ:

www.tejtermek.hu

www.rogosturo.hu

www.instagram.com/rogosturo

www.facebook.com/rogosturo.hu

Tej Szakmaközi Szervezet és Termék Tanács

Forrás: www.nak.hu

Nem tej, de tejnek látszik? - Megtámadták a hatóságnál a Danone új növényi italát

2022. március 29.

Hatósági bejelentést tett a hazai tejpiaci szereplőket képviselő Tej Termék Tanács (TT) a francia érdekeltségű Danone Magyarország Kft. ellen, mert a TT szerint a Danone egyik újonnan forgalmazott, növényi alapú termékével megtéveszti a fogyasztókat. A termék tanács azt tartja aggályosnak, hogy a csomagoláson feltüntetett információk tejtermék látszatát kelthetik, miközben zabból készült italról van szó.

Bejelentést tett a napokban a Tej Termék Tanács a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnál (Nébih) a budapesti Danone Magyarország Kft. egyik új forgalmazású terméke miatt, mert a TT szerint a csomagolás megtévesztheti a magyar fogyasztókat. A termék tanács az Alpro márkanévű új zabitalt támadja, amely ezer forint körüli literenkénti áron nemrég jelent meg a hazai internetes webáruházak kereskedelmében.

A dobozos termék csomagolásán a „Shhh... This is not m*lk” angol nyelvű felirat szerepel, amely növekvő betűmérettel a fő látómezőben a milk (tej) szót hangsúlyozza ki legjobban, az „i” betű helyett pedig egy tejcseppszerű szimbólumot tüntet fel. A TT szerint a magyarul „Psztt... Ez nem tej” jelentésű felirat, illetve annak megjelenítése alkalmas lehet arra, hogy félrevezesse a hazai fogyasztókat, főként akkor, ha nem, vagy csak hiányosan tudnak angolul. Bár a dobozoláson egy kisebb címkézéssel megjelenik a termék magyar nyelvű leírása is, a csomagolás a vásárlók számára azt a látszatot keltheti, mintha valódi tejből készült italról lenne szó, holott azt ténylegesen alternatív növényi alapanyagból - zabból - állítják elő. A termék tanács szerint megtévesztő lehet az is, hogy a dobozoláson szerepeltetik a zsírtartalomra vonatkozó információt is, hasonlóan ahhoz, ahogy a valódi tejből készült dobozos termékek csomagolásán is megjelenik.

Az Agrárszektor információi szerint a piaci szereplők most a Nébih állásfoglalására várnak, annál is inkább, mert egyes kiskereskedelmi láncok már az új termék belistázására készülnek. Az esetnek azért is van különös jelentősége, mert a növényi alapú termékek egyre nagyobb feszültséget okoznak a tejszektorban nem csak Magyarországon, hanem az Európai Unió más tagállamaiban is. Kereskedelmi részarányuk ugyanis folyamatosan növekszik, így a valódi tejtermékektől piacot hódítanak el.

Kifogások nem is a növényi alapú termékek megjelenése miatt merülnek fel, hanem azért, mert több esetben megtévesztő megnevezéssel kerülnek a boltok polcaira. Az utóbbi években több esetben is előfordult, hogy az alternatív termékek csomagolásai - nem csak a tejeknél, hanem a tejszíneknél, a vajaknál, a sajtoknál vagy a joghurtoknál is - olyan megnevezéseket tartalmaztak, amelyek valódi tejtermékekre utaltak, miközben zab, szója, mandula vagy rizs,

illetve víz, cukor, növényi zsírok és olaj felhasználásával készültek, amelyekből valódi tejtermékek nem állíthatók elő.

A francia Danone Csoport egyébként 2017-ben vásárolta meg a bio- és növényi alapú élelmiszerek gyártásával és forgalmazásával foglalkozó amerikai WhiteWave Foods vállalatot, így vált olyan ismert márkák forgalmazójává, mint az Alpro vagy a Provamel. A Danone emellett továbbra is gyárt tejtermékeket is, de a magyarországi előállítást éveken ezelőtt leállította, miután 2015-ben bezárta budapesti gyárát. Azóta a hazai leányvállalat a Danone-termékek magyarországi kereskedelmi tevékenységét látja el.

Forrás: www.agrarszektor.hu

Drága szuperélelmiszer hódít a boltokban: rengetegen veszik a hagyományos helyett

2022. március 29.

Az utóbbi években ugrásszerűen megnőtt a bioélelmiszerek népszerűsége az Európai Unióban. Ez pedig nemcsak a biozöldségekre igaz, hanem az állati termékekre is, legyen szó húsról, fogyasztói tejről vagy sajtról. Az Eurostat adatbázisa szerint a 2012-től 2020-ig tartó időszakban az uniós tagállamok biohús-, biotej- és biosajt-előállítása jobbra stabilan növekedett, bár bizonyos esetekben előfordultak érdekes visszaesések is. Magyarország például a biohús-termelés tekintetében kiemelkedően jól teljesített a vizsgált időintervallumban, a biotej és a biosajt terén viszont közel sem ennyire fényes a kép.

Évek óta egyre határozottabban nő a bioélelmiszerek népszerűsége az Európai Unióban, ezzel együtt pedig az irántuk való igény is. Ez pedig nemcsak a biozöldségekre és -gyümölcsökre iránti, folyamatosan emelkedő keresletet jelenti, hanem az állati termékeket is, legyen szó biotejéről, biosajtokról vagy egyszerűen csak a húsról. Hogy ennek a keresletnek eleget tudjanak tenni, az uniós tagállamok is elkezdtek felpörgetni az előállítási kapacitásukat – derült ki az Eurostat adatbázisából. A 2012-2020 közötti időszakban a legnagyobb uniós bioélelmiszer-előállító tagállamok jellemzően tovább tudták növelni a termelésüket, bár volt néhány meglepő visszaesés is.

A biohús-előállítás tekintetében a legnagyobb növekedést Franciaország produkálta, akik a vizsgált időszakban az évi csaknem 32,8 ezer tonnáról egészen kevés híján 85,1 ezer tonnára növelték a termelésüket, ami összesen 159%-os növekedést jelent. Mindezt úgy sikerült elérniük, hogy a növekedés folyamatos volt, egyik évben sem regisztráltak visszaesést a termelésben. Ennél szerényebb, de még mindig jelentős teljesítményt nyújtottak a spanyolok, akik 2012-ben még megközelítőleg 26,7 ezer tonnányi biohúst állítottak elő, ám 2020-ra ezt valamivel kevesebb, mint 38,7 ezer tonnára tornázták fel. Ez összességében 45%-os növekedésnek számít, ami akkor is elismerésre méltó, ha azt is számításba vesszük, hogy 2019-ben csaknem 41,3 ezer tonnát termeltek, vagyis 2020-ban az egy évvel korábbi értékhez képest 7%-kal csökkent az előállításuk. Dánia biohús-termelése a vizsgált időszak elején 14,5 ezer tonnás volt, ami aztán egészen 18,2 ezer tonnáig nőtt, összesen tehát 9 év alatt 26%-os növekedést értek el. Ezt annak fényében kell vizsgálni, hogy 2018-ban volt egy óriási visszaesés az ország biohús-előállításában, az előző évi csaknem 16,3 ezer tonnáról alig több, mint 6,6 ezer tonnára esett vissza a termelés, ami csaknem 60%-os visszaesést jelent. Más kérdés, hogy a dánok 2019-ben nemcsak a 2017-es szintet érték el, de még meg is haladták azt, így megint csak egy év alatt 169%-os növekedést produkáltak. Ehhez képest Lettországnak nincs mivel dicsekednie: míg 2012-ben évente több mint 3,2 ezer tonna biohúst állítottak elő, ez 2020-ra mindössze 1,5 ezer tonnára esett vissza. A balti ország előállítása így a 9 éves időintervallumban 54%-kal csökkent. Magyarország azonban kifejezetten büszke lehet magára. Amíg 2012-ben az ország biohús-előállítása 906 tonnát tett ki, ez 2018-ra

meghaladta az 1,6 ezer tonnát. Ez összességében 68%-os növekedést jelentett, amivel arányaiban megelőztük a spanyolokat is.

A bioteknika frontján már árnyaltabb a kép. Dánia a vizsgált időszak elején még közel 170,1 ezer tonnát állított elő ezekből a fogyasztói tejekből, ám ez a mennyiség 2020-ra 163,7 ezer tonnára csökkent. Ez összességében mintegy 4,4%-os visszaesést jelent. Ezzel szemben Spanyolország megtámaszkodott, és amíg 2012-ben még alig több mint 2,3 ezer tonna ilyen tejet állítottak elő, ez 2020-ra 26,9 ezer tonnára nőtt. Ezzel a mediterrán ország több mint 11-szeresére növelte a termelését. Ezt a rekordot még csak megközelíteniük sem sikerült a franciáknak, pedig ők is kitettek magukért. A vizsgált időszak elején Franciaország bioteknikai termelése egy kevéssel haladta meg az 197,4 ezer tonnát, a végére viszont csaknem 415,6 ezer tonnára nőtt. Vagyis a franciák a 2012-2020 közötti időszakban 110%-kal növelték a termelésüket. A németek 2012-ben közel 254,8 ezer tonna bioteknikai tejet állítottak elő, ez 2020-ra 447,4 ezer tonnára nőtt, vagyis 9 év alatt összesen 75,5%-kal emelkedett. A németek és a franciák esetében azt is fontos megemlíteni, hogy a termelés növekedése szinte végig egyenletes volt mindkét országban. Annál kevésebb oka van Magyarországnak a büszkeségre. Hazánk 2012-ben még csaknem 6,4 ezer tonna bioteknikai tejet állított elő, ez 2016-ra pedig meghaladta a 9,9 ezer tonnát is, ám 2018-ben beszakadt a magyar termelés, amikor is a bioteknikai előállítás 3,4 ezer tonnára esett vissza. Ekkor egy év alatt közel kétharmadával esett vissza a termelés. 2020-ra pedig tovább csökkent a magyar bioteknikai előállítás, abban az évben már alig haladta meg a 2,3 ezer tonnát, vagyis a teljes 9 éves időszakban az előállítás mintegy 64,1%-kal csökkent. Nem kétséges, hogy a 2020-as évet meghatározó koronavírus-járvány is erősen közrejátszott az utolsó év számaiban, ám az erőteljesen csökkenő trend ettől függetlenül is határozottan fennáll.

Nemcsak a bioteknika, de a biosajtok is egyre kapósabbak az uniós tagállamokban. Annyira, hogy Dániában az előállításuk a 2012-es, valamivel több mint 3,3 ezer tonnáról 2020-ra 15,7 ezer tonnára nőtt. Ez a vizsgált időszakra több mint 375%-os növekedést jelent. Franciaországban a növekedés ezzel szemben "csak" 169%-os volt. A 2012-es közel 16,6 ezer tonnáról 9 év alatt 44,8 ezer tonnára emelkedett az előállítás. Németországban a vizsgált időszak elején a 27,4 ezer tonnát közelítette meg a biosajt-előállítás, ami 2020-ra meghaladta a 64,7 ezer tonnát is. Ezzel összességében 136%-kal nőtt ott a termelés. Fontos megemlíteni, hogy a biosajtok tekintetében mind a francia, mind a német termelés stabilan és folyamatosan növekedett. Magyarországon azonban hasonlóan alakult a helyzet, mint a bioteknikánál. Míg 2012-ben 375 tonnányi biosajtot állítottak elő hazánkban, ez 2016-ig kis kilengésekkel bár, de növekedett. Abban az évben a magyar biosajt-előállítás elérte az 537 tonnát, ám 2018-re ez 184 tonnára esett vissza, ami csaknem 66%-os csökkenést jelent a termelésben. Ez 2020-ra tovább zuhant, 116 tonnára. Még ha az utolsó év eredményét be is tudjuk a koronavírus hatásának, akkor is azzal kell szembesülnünk, hogy a magyar biosajt előállítás 9 év alatt több mint 69%-kal csökkent.

Külön említést érdemel Nagy-Britannia. A szigetország rúdja a Brexit-referendum 2016-os megszavazása óta egyre inkább kifelé állt az Európai Unióból. Az ország végül 2020. január 31-én lépett ki az unióból, ami a bioélelmiszer-ágazat szereplőinek óriási csapás volt, mivel ezek termelése 2012 óta komoly növekedésnek indult a briteknél is. A biohúsok tekintetében a növekedés a 2012-től 2019-ig tartó időszakban 31%-os volt, a bioteknikai tejet illetően 20,5%-os, a biosajtok előállítása esetében pedig több mint 54%-os. Ezek a termékek azonban a Brexit véglegessé válásával elvesztették az uniós piacokat, ami miatt 2020 őszén a bioélelmiszer-ágazat nyílt levélben fordult a brit kormányhoz, és azonnali beavatkozásokat sürgetett, amint arról az Agrárszektor is beszámolt.

Forrás: www.agrarszektor.hu

A tej az tej

2022. március 30.

A Tej Terméktanács bejelentést tett a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnál (Nébih), a fogyasztók megtévesztése miatt. A szervezet által kifogásolt terméket a Danone Magyarország dobta piacra Alpro THIS IS NOT M!LK feliratú, megtévesztő képi elemeket tartalmazó csomagolásban. Lépésük egy hosszabb ideje zajló küzdelem része, amelyet a tej és tejtermék előállítók vívnak a szándékosan megtévesztő módon, az élettani szempontból általában kevésbé előnyös tulajdonságokkal rendelkező tejhelyettesítők gyártóival.

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács hivatalos beadvánnyal élt a Nébih felé, egy olyan dobozos, növényi ital miatt, amely megalapozott érvelése alapján alkalmas a fogyasztók megtévesztésére. A Danone Magyarország által forgalmazott, belga eredetű Alpro THIS IS NOT M!LK márkájú zabital csomagolásán ugyanis a tej jelentésű szó i betűjét egy nagy fehér csepp helyettesíti. Ez egyértelműen félrevezető üzenet, ugyanis az angol alapszókincs részét képező szó mellett, a tejhez kapcsolódó képi társítást is tartalmaz, tovább erősítve a vásárló téves asszociációját. Ráadásul a csomagoláson a termék zsírtartalmát a tejekéhez hasonlóan feltüntető jelölés is látható, amely újabb elemmel bővíti a megtévesztést.

Joggal merül fel a kérdés mi állhat egy vállalat, hosszabb távon egyértelműen az érdekei ellen ható lépése mögött? Már régóta zajlik a vita az Európai Unióban arról, mennyire lehet a helyettesítő és jellemzően növényi alapú termékeket az eredetiekhez hasonlítani, vagy teljes értékű alternatíváikként reklámozni. A teljesen más összetételű beltartalom, azaz a jelentősen eltérő élettani hatású komponensek miatt normális esetben értelmetlen lenne az igazi és a helyettesítő termék összehasonlítása. Bizonyos termékekkel kapcsolatban azonban évszázados fogyasztásuk előnyei miatt számos pozitív beidegződés alakult ki és egyes élelmiszeripari multik ezeket igyekeznek a környezettudatos vásárlók érdekeinek bizonygatásával kihasználni. Ez utóbbi folyamatban számos alkalommal a helyettesítő termékek megtévesztő megnevezéssel kerülnek a kiskereskedelmi forgalomba. Ezen alternatív termékek csomagolásán rendszeresen valódi tejtermékekre utaló megnevezések szerepelnek, ráadásul nem csak tejeknél, hanem tejszín, vaj, sajt vagy éppen joghurt helyettesítő áruk esetében is.

Természetesen nem az egészségügyi okokból alternatív megoldásokra kényszerülő vásárlók igényeiről szól a mostani vita. Hanem arról a tisztességtelen és megtévesztő gyakorlatról, amit a szinte napra pontosan egy évvel ezelőtt, 2021. március 24-én kiadott közös nyílt levelünk „A tej legyen tej, a hús legyen hús” így ír le:

„A megtévesztő elnevezésekkel piacra kerülő hús- és/vagy tejpótló termékeket sok esetben – megalapozatlanul – egészségesebbnek és környezetbarátabbnak, a hússal, tejjel azonos tápértékűnek tűnően reklámozzák.”

Mi ez ellen, a hús- és tejtermékeket fogyasztókat, valamint a vegetáriánus/vegán vásárlókat egyaránt megtévesztő, továbbá a mezőgazdasági termelők, illetve a hús- és tejipar által végzett munkát lekicsinylő és megghamisító hozzáállás ellen emeljük fel a szavunkat.

Forrás: www.nak.hu

Negyedével is drágulhatnak az élelmiszerek egy-két hónap alatt

2022. március 31.

Az ukrajnai orosz invázió harmadik hetének végére kismértékben korrigálták a tőkepiacok azt a hirtelen árugrást, amit az ukrán és az orosz gabona rendelkezésre állásával, illetve az orosz energiahordozókra vonatkozó esetleges európai szankciókkal kapcsolatos piaci aggodalmak okoztak, valamelyest megnyugodott a piac, kiárazták a legrosszabb forgatókönyvet – mondta

az Index érdeklődésére Varga Zoltán, az Equilor Befektetési Zrt. szenior elemzője. A chicagói árutőzsdén múlt csütörtökön a búza határidős jegyzése 10,67 dollár körül mozgott vékánként, ami elhanyagolható változást jelentett az előző napi záróárhoz képest – de a Reuters szerint volt példa 13,6 dolláros árra is március első hetében –, míg a kukorica esetében már 5 százalékkal magasabb áron kereskedtek, így vékánként 2,39 dolláros árak alakultak ki a legközelebbi szállítási időpontra. A szójánál az elmúlt másfél hónapban összesen 10-15 százalékos áremelkedés volt, amiből nagyjából 10 százalék az ukrán háború kitörése óta jött össze – ennél a terménynél januárban volt jelentősebb a drágulás, de tavaly óta így is mintegy 40 százalékkal kerül többbe.

Ez persze csak időleges, egy-egy váratlan és kedvezőtlen, akár a harctéren, akár politikai szinten jelentkező esemény újra hektikus mozgásokat okozhat, pár nap alatt akár 15-20 százalékos terményár-emelkedés sem kizárt – mondta az Indexnek Varga Zoltán, hozzátéve, hogy az addigi áremelkedésekben a műtrágyahiány hatását még nem árazta a piac. A béketárgyalások hírére ismét volt egy kisebb korrekció, de mivel aligha lesz gyors lezárása a háborúnak, ezért fel kell készülni a tartósan magas gabonaárakra, a tavalyi szintek aligha jönnek egyhamar vissza.

Márpedig a nemzetközi tőzsdei árak mozgása Magyarországon sem érdektelen, mivel a gabonapiaci árakat alapvetően ez, olykor a kőolaj tőzsdei ára, és az utóbbi hetekben Európa-szerte rekordokat döntögető szállítási költségek határozzák meg, az itthoni piaci szereplők inkább csak igazodnak ezekhez. Az utóbbi hetekben ráadásul egyre több olyan elemzés jelent meg a nemzetközi sajtóban is, amely igyekszik felmérni a háború nemcsak rövid távon jelentkező, de meglehetősen szerteágazó élelmezésbiztonsági, inflációs, és világpolitikai, hanem a hosszabb távon elhúzódva jelentkező hatásait is.

Tízmilliós nagyságrendben nőhet az éhezők száma

Az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) főigazgatója, Csü Tong Jü már március elején felhívta a figyelmet arra, hogy a fennakadások az ukrán és orosz gabona- és olajos növények ellátási láncában és a szállítmányozásában – az ukrán kikötők nem működnek, Mariupolt szétbombázták, lényegében elzárták Ukrajnát az Azovi-tengertől, és ráfordultak Odessza ostromára is –, és az orosz és más országbeli termény és inputanyag exportkorlátozások érdemi hatással lesznek az élelmezésbiztonságra. Mintegy 50 olyan ország van, amelynek búzaellátása harmadát e két ország adja, de Libanon, Egyiptom, Törökország, Banglades és Irán a legnagyobb felvásárlók, az általuk importált búza 60 százaléka származik Oroszországból és Ukrajnából, de Tunézia, Jemen, Líbia és Pakisztán ellátása is erősen függ a háborúzó felektől. Több ország máris alternatív beszerzési lehetőségek után nézett, elsősorban azok, amelyek a sekélyebb ukrán kikötőkből szerezték be a szükséges gabonamennyiséget, a Bloomberg szerint a palesztinok például Bulgáriával és Ausztráliával tárgyalnak. Mások az ellátási nehézségekre készülve készletezni kezdtek.

Egyes becslések szerint a már eddig is éhezőkön túl – a járvány miatt 44 millióra ugrott számuk 2019 óta – világszerte újabb 13 millió embert taszíthat nélkülözésbe az alapvető élelmiszerek árának hektikus ingadozása.

A FAO arra is figyelmeztet, hogy a háború miatti extrém áremelkedések azután következtek be, hogy 2022 februárjára csúcsot döntött az alapvető élelmiszerek ára. A búza és az árpa tavaly átlagosan 31 százalékkal drágult, a repce- és a napraforgóolaj 60 százalék fölött. A megnövekedett kereslet és a hullámozó gázár a műtrágya árát nyomták felfelé. A karbamid – egy kulcsfontosságú nitrogén műtrágya – ára megháromszorozódott az elmúlt 12 hónapban. A FAO előzetes becslései szerint legkevesebb 22 százalékkal drágulhatnak az alapvető élelmiszerek a háború miatt.

Az azonban még erősen kérdéses, hogy lesz-e elegendő gabona a kieső ukrán és orosz termény pótlására a világpiacon, lévén a világ gabonakészletei is mélyponton vannak, alig van

exportálható tartalék Kanadában, és várhatóan a belső piac ellátására koncentrálna alacsonyan tartják majd az exportmennyiségeket az Egyesült Államokban és Argentínában is.

Ugyancsak kérdéses a logisztika is, hogy még ha lesz is forrásuk ezeknek az országoknak a jelenleg is rekordközeli szinteken lévő alapvető gabonafélék megvásárlására – Sri Lanka például a Nemzetközi Valutalap (IMF) segítségét kérte, mert importra fordítható devizatartalékok híján nem tud a kormány sem élelmiszert, sem üzemanyagot és gyógyszert vásárolni –, odaér-e fizikailag is akkorra, amikor az adott országok kifutnak a tartalékaikból. Ez nagyon is valós probléma, lévén a nemzetközi szállítmányozásban továbbra is rendszeresen a kapacitáshiányból és egyéb okokból fennálló akadozások.

Világszerte csökken a vetésterület a műtrágya drágulása miatt

Mivel számos európai és közép-ázsiai ország műtrágyaellátása függ az orosz hatóanyag- és földgázexporttól, ezek rendelkezésre állása nemcsak az idei, hanem a jövő évi termés hozamokra is hatással lehet, azon, az északi félteke gabonatermő vidékeit sújtó, lényegében globális aszály mellett, amely miatt Magyarországon tartósan vízhiányos időszakot hirdettek, Portugáliában pedig egyes régiókban már vízerőműveket állítottak le az ivóvízellátás biztosítása érdekében. Továbbra is erős aszály sújtja az Egyesült Államokat is, ráadásul féltik, hogy az általános költségemelkedés miatt egyre több farmer lesz pénzszűkében épp a tavaszi munkák és a vetés idején. Így előfordulhat, hogy termés hozam-csökkenéssel járó döntésekre kényszerülnek, és emiatt épp akkor lesz a szokottnál kisebb termésük ősze, amikor a világnak égetően szüksége lenne jelentősebb mennyiségű gabonára.

A Reuters szerint egyszerre sújtja az amerikai termelőket a műtrágya extrém drágulása – tavaly átlagosan 17, idén pedig már 12 százalékos az emelkedés az USA mezőgazdasági minisztériumának adatai szerint –, illetve az, hogy a terménypiac 2008 óta nem látott volatilitása miatt szinte lehetetlen fedezeti ügyletekkel kivédeni az áringadozásokat, ami ott bevett szokás a kisebb farmerek körében is. Sőt, sokaknak a korábban megkötött fedezeti ügyletek miatt épp akkor kell pótlólagos forrásokból rendezniük az orosz invázió okozta veszteségeiket, amikor a tavaszi vetőmagokat, műtrágyát és egyéb inputanyagokat is be kellene szerezniük. Előbbieket jellemzően hitelből próbálják megoldani a farmerek. A Reuters szerint az egyik legnagyobb agrárfinanszírozó bank, a CoBank mintegy 4,5 milliárd dollárnyi hitelt folyósított csak az idén januárban és februárban a margin callok finanszírozására.

De világszerte drágítja a műtrágyákat az energiahordozókra vonatkozó esetleges szankciók okozta tőzsdei drágulás mellett az a tény is, hogy az egyaránt szankcionált Oroszország és Belarusz adja a három kulcsfontosságú műtrágya-hatóanyag egyikének számító a kálium-karbonát globális exportjának 40 százalékát. Emellett a világ ammóniatermelésének 22, karbamid-előállításának 14 és monoammónium-foszfát műtrágyájának 14 százalékát Oroszország exportálja a világpiacra. A hatóanyagexport oroszországi korlátozása mellett az is egyre nagyobb hullámokat vet, hogy sem a kereskedők, sem pedig a tengeri szállítmányozók nem szívesen szerződnek erre a termékkörre, mert nem tudni, hogy bekerülhetnek-e a következő szankciós körbe.

A piaci aggodalom annak ellenére is fennáll, hogy a FAO a G7-agrárminiszterek tanácskozására időzített március 11-i felhívásában leszögezte, hogy a globális élelmiszer-ellátás biztosításához a világ országainak mindent meg kell tenniük az élelmiszer-termelés és a műtrágya-kereskedelem, illetve az ellátási láncok zavartalansága érdekében.

Ezen túlmenően pedig fontos lenne, hogy az egyes országok ellátásbiztonsága érdekében hozott kormányzati döntések, az exportvámok és exportkorlátozások meghozatala előtt az adott kormányzatok mérlegeljék azt is, hogy ezeknek milyen hatása lehet a nemzetközi piaci árakra. Az Európai Bizottság például egyáltalán nem honorálta a gyors magyar intézkedést, várhatóan vizsgálatot indítanak, sérti-e a belső piacon az áruk szabad áramlását.

A szűkebb és drágább műtrágyakínálat világszerte a használat visszafogására vagy a vetésterület csökkentésére ösztökéli a farmereket. A Reuters szerint Peruban március közepén

szükségállapotot hirdettek az élelmiszer-előállítás várható zavarai miatt. Brazíliában a kukorica- és szója-vetésterületek csökkenésével jár a műtrágya drágulása, és az, hogy nehéz hozzájutni, mert a kereskedők addig nem is szerződnek, amíg a szállítmányok fizikailag be nem érkeznek a kikötőkbe. Ázsiában szintén versenyfutás van a kieső orosz import pótlásáért, az egyes országok Kanadától is Izraeltől vásárolnának, az USA-ban pedig a marokkói és a trinidadai műtrágya importfeltételeinek enyhítéséért lobbiznak az ágazati szereplők.

További globális élelmezésbiztonsági aggodalmakat okoz, hogy teljes mértékben bizonytalan, mi lesz az ukrain őszi és tavaszi vetésekkel. A harcok intenzitásától függ, hogy mennyire károsodik az őszi vetés, illetve az is, hogy egyáltalán mekkora területen kerülhet a földre a tavaszi vetőmag. Ugyan az ukrán parasztokat mentesítették a katonai szolgálat alól a tavaszi munkák idejére, azonban a vetőmag-, a műtrágya- és az általános üzemanyaghiány miatt kérdéses, hogy mekkora területen vethetnek az idén. A Bloomberg a kijevi székhelyű UkrAgroConsult elemzése alapján arról írt, hogy a tavalyi 6,8 millió hektár helyett jó, ha 3,5-4 millió hektáron tud napraforgót vetni a világ legnagyobb termelőjének számító ország – és ez az optimista előrejelzés, ami a háború gyors lezárásával számol. Ugyancsak csökkenhet a kukorica és a tavaszi árpa vetésterülete is.

További nehézség, hogy a FAO által Ukrajnában március elsejével indított, a legsérülékenyebb régiókban élő vidéki háztartások számára nyújtott támogatásról szóló gyors beavatkozási tervre igényelt 50 millió dollárnak csak a 10 százaléka folyt be a donorországoktól a megjelölt határidőre. Igaz, már ez is mintegy 23 ezer ember számára jelent segítséget, illetve hozzájárulást nemcsak az önfenntartáshoz, de a tavaszi mezőgazdasági munkák elvégzéséhez is.

Menni vagy maradni az orosz piacon

Míndeközben egyre nagyobb a közvélemény, a részvényesek és a dolgozók felől érkező nyomás a legnagyobb vetőmag-forgalmazó, gabonakereskedő és vegyipari cégekre annak érdekében, hogy vonuljanak ki Oroszországból, vagy legalább függesszék fel a tevékenységüket.

Az élelmiszerhez való hozzájutás alapvető emberi jog, és soha nem lenne szabad fegyverként használni – közölte ezzel kapcsolatban a világ legnagyobb termény-kereskedőháza, az amerikai székhelyű Cargill a Wall Street Journal megkeresésére. A cég már március elején egyértelművé tette, hogy bár a további befektetéseket felfüggeszti a háború miatt, azonban továbbra folytatja az élelmiszerek és takarmányok kereskedelmét Oroszországban. Az országban évi nagyjából egymilliárd dolláros forgalmat bonyolító Syngenta is humanitárius okokkal indokolta, hogy miért szállít továbbra is vetőmagot és növényvédő szereket az orosz termelőknek: részben az oroszok, de részben a világ más országainak lakóinak élelmezése érdekében. Ahogyan a Bunge, az ADM, a Viterro és a Glencore sem vonul ki az orosz piacról. A német Bayer azt közölte, hogy az idei tavaszra szükséges vetőmagokat és növényvédő szereket javarészt már eladta és leszállította az orosz piacra, viszont a 2023-as szezon szállításairól később hoznak döntést. De azt is hozzátették, hogy az inputanyagok visszatartása – akár csak 2023-ban is – áttételesen növeli majd a háború áldozatainak számát. A világ legnagyobb agrárcégeinek kivonulása egyébként valóban súlyos gondokat okozna az orosz mezőgazdaságnak, mivel az utóbbi 10 év önellátást szorgalmazó kormányzati politikája ellenére sem nagyon van alternatívája a nyugati vetőmag, növényvédőszer-gyártóknak a régióban.

Az üzemanyagkáosz járulékos, de súlyos hatásai

A háború áttételes hatása az energiahordozók rekordmértékű drágulása, ami nemcsak a mezőgazdasági termelőket – ezen belül kifejezetten a gombaipart és a hajtatott kertészeteket –, állattenyésztőket, de a feldolgozóipart is nehéz helyzetbe hozza, jelentősen megdrágítva az élelmiszer-előállítást, amelynél a technológia része a hűtés vagy a hőkezelés.

Erre is jótékony hatása lehet, ha az Európai Bizottság és a kormányfők tanácsa rábólint arra az elsősorban a mediterrán tagországok által szorgalmazott elképzelésre, hogy egyfajta európai szintű árplafonnal szabjanak gátat az energiaárak emelkedésének, fékezve az ipari termelésből a fogyasztói árakba átgyűrűző inflációs hatásokat.

A Bizottság májusra ígéri a részletes terveket.

Az üzemanyagköltségek rekordszintre ugrása pedig van, ahol már magát az élelmiszer-ellátást veszélyezteti: Spanyolországban az elmúlt hetekben többnapos demonstrációt tartottak a fuvarozók, állami támogatásokat követelve, ami miatt a boltok ellátása is akadozott, március elején pedig a gazdák követeltek azonnali állami beavatkozást. Görögországban Athénban demonstráltak és követeltek állami beavatkozást és támogatásokat a gazdák, attól tartva, hogy az emelkedő költségszintek miatt nem tudnak megfelelő mennyiségben termelni, hosszabb távon pedig megélni.

Magyarországon is okoz fennakadásokat a tavaszi mezőgazdasági munkákban az, hogy a hatósági áras üzemanyagokra vonatkozó szabályozás miatt a kisebb kutak ellátása olykor akadozik, bár a Mol ígérete szerint úrrá lesznek a logisztikai problémákon. Az mindenesetre könnyebbség a termelőknek, hogy a kormány döntése szerint május 15-ig tankolhatnak a 480 forintos rögzített áron.

Az uniós termelők helyzetét tovább súlyosbíthatja, hogy a nyugati vásárlók, szállítmányozók és bankok önkorlátozó módon inkább nem vesznek orosz dízelt, ami előbb-utóbb komoly üzemanyaghiányhoz vezethet Európában a Bloomberg szerint. Az orosz finomítók mindenesetre elkezdtek csökkenteni a kapacitásaikat, ami miatt a nyersolaj-értékesítést kellene jobban felfuttatni, de ez sem igazán járható út, így végül az olajkitermelés visszafogásához vezethet. Márciusban mintegy 500 ezer tonnányi orosz dízel európai exportja vált kockázatosszá a háború miatt, miközben a várakozások szerint 2018 óta nem látott mélységbe eshetnek a készletek. A háború intenzitása és a béketárgyalások aktuális állása persze ezeket az árakat, és ellátással kapcsolatos aggodalmakat is dinamikusan változtathatja, ahogyan az is megrángatta a kőolaj árát, hogy több ezer norvég olajmunkás most gondolja alkalmasnak az időt a sztrájkra.

Az üzemanyagok drágulása már rövid idő alatt átalakíthatja az európai élelmiszer-kiskereskedelem működését is. A láncok körében már most felértékelődnek a rövidebb ellátási láncok, elsősorban a fuvarköltségek emelkedése miatt. Tresó István, a K&H Bank Agrárfejlesztési főosztályának vezetője úgy véli, hogy az ellátásbiztonsági és szállítmányozási szempontok mellett az is a belföldi előállítású termékek felé terelheti a keresletet, hogy a gyenge forint miatt egyre drágább az import. Még azt is megkockáztatta elemzésében, hogy ismét felértékelődhet a háztáji kertészkedés, önellátásra törekvés.

Magyarországon is elszálló árakkal küzdenek a gazdák

Magyarországon az ugyancsak leálló műtrágya-előállítás és a jelentős export mellett az is gondot okoz, hogy számos termelő kivárt a vásárlással, és a tavaszi vetésekhez szükséges mennyiségnek csak egy része van a birtokukban. Bige Zoltán korábban arról beszélt az Indexnek, hogy a szokásoshoz képest az idén nagyjából 20 százalékkal kevesebbet értékesítettek belföldön. A műtrágya-forgalmazók egyébként 1,9 millió tonna műtrágyát értékesítettek közvetlenül mezőgazdasági termelők részére 2021-ben, ami 2,9 százalékkal magasabb az egy évvel korábinál. A műtrágyaárak – a KSH számításai szerint – átlagosan 57,7 százalékkal nőttek, ezért a műtrágya-értékesítés nettó árbevétele – a volumennövekedés mellett – 54,7 százalékkal 225 milliárd forintra emelkedett 2021-ben.

Egyhamar nem lehet olcsóbb a műtrágya, hiába várják a gazdák

Bige László, a Nitrogénművek tulajdonosa pedig nemrégiben azt fejtegette egy interjúban, hogy ha még egy hónapig elhúzódik a háború, akkor az ukrán vetés elmaradása miatt akár duplájára is emelkedhet a gabona ára. Varga Zoltán szerint nagyon is reális feltevés, hogy

csak a műtrágyakáosz miatt 30-40 százalékkal emelkedjenek a gabonaárak, amihez hozzáadódhat a többi termelési költség növekedése is.

Az állattartók egyre nagyobb áremeléseket látnak szükségesnek

Mindez viszonylag gyorsan beépül az állattenyésztők költségeibe is, és Varga Zoltán úgy véli, ha elhúzódik a háború, akkor – hazai gabonaexport-korlátozási lehetőség ide vagy oda – a hús és tejtermékek termelői ára is várhatóan 30-40 százalékkal emelkedik majd. Ugyanakkor a kiskereskedelmi árak ennél valószínűleg visszafogottabban növekednek majd. Még az árstop májusi várható kivezetése után is, mivel a versenyhelyzet és a fogyasztás-visszaeséssel kapcsolatos aggodalmak fékezhetik az áremelés ütemét, viszont egy 40 százalékos nyersanyagköltség-növekedés esetén a húskészítményeknél már valószínűsíthető a 25 százalékos fogyasztói áremelkedés is – mondta Varga Zoltán.

Gabona- és energiaár-robbanás mellett a piac elkezdte a lassú felkészülést az ellátás biztosítására is.

Ezt támasztja alá az is, hogy a sertéságazatban úgy kalkulálnak, hogy 3-4 ezer forint körül alakul kilogrammonként a sertéshús reális ára tavasz végére, míg a baromfiágazatban 2-3 ezer forintos csirkehúsárakat látnának szükségesnek ahhoz, hogy megmaradjon a termelők működőképessége, és ne termeljenek elviselhetetlen veszteségeket.

Az egyelőre kérdéses, hogy mennyit segíthet a hazai állattartókon az az uniós krízissegély, amiről a múlt héten született megegyezés. Az 500 millió eurós gyorssegélyből 6,4 milliárd forint jut Magyarországnak, amelyet az Agrárminisztérium közleménye szerint a legkritikusabb helyzetben lévő állattartók kaphatnak majd meg. Az EU döntése szerint egyébként az 500 millió eurós, alapvetően az energia- és műtrágyaárak elszállása miatt létrehozott válságalap a legelső intézkedés, a Bizottság lehetővé teszi a Bloomberg szerint azt is, hogy az egyes tagállamok ezt a támogatást saját költségvetésükből kiegészítsék, egészen az összesített 1,5 milliárd eurós felső határig.

Ezen túlmenően pedig lehetővé teszik, hogy kizárólag a 2022-es évben az EU területén összesen mintegy 4 millió hektárnyi ökológiai célterületet, illetve parlagoltatott termőföldet termelésbe vonjanak akár az élelmezési, akár takarmánycélú növénytermesztésre. Azt, hogy mennyire súlyos gondokat okoz uniószerre az ukrán agrárexport visszaesése, illetve a háború áttételes hatásai, talán az jelzi a legjobban, hogy bár a takarmányárak folyamatos növekedése miatt már egy éve krízistámogatást sürget az állattartók számára lassan 20 tagállam, mégsem sikerült meggyőzniük a bizottságot. Ehhez képest alig fél hónap alatt megszületett a döntés a válságtámogatási csomagról, egy hét alatt az a jogszabály, ami a parlagterületek használatáról szól. Könnyíthetik a takarmányimport feltételeit is Dél-Amerikából. Egyébként a bizottság közlése szerint a válságcsomag része az is, hogy szükség esetén az élelmiszerek áfáját nullára csökkentsék a fogyasztói árak visszafogása érdekében.

Forrás: www.index.hu

A piaci hírek adott hónapon belüli esetleges változásainak pontosabb követhetősége érdekében a sajtócikkek megjelenési sorrendben kerülnek feltüntetésre.